

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2023/1791/EL, mis käsitleb energiatõhusust ja millega muudetakse määrust 2023/955/EL (uuesti sõnastatud) ja Eesti õigusakti vastavustabel

EL-i õigusakti norm 2023/1791/EL	EL-i õigusakti normi ülevõtmise kohustus	EL-i õigusakti normi sisuliseks rakendamiseks kehtestatavad riigisisised õigusaktid		Kommentaariid
Artikkel, lõige, punkt	Jah, ei, valikuline	Paragrahv, lõige, punkt	Pealkiri	
1) Artikli 1 lõige 1 Käesolevas direktiivis kehtestatakse liidus energiatõhususe edendamise meetmete ühine raamistik, et tagada liidu energiatõhususe eesmärkide täitmine ning võimalus energiatõhusust jätkuvalt parandada. Selle ühise raamistiku eesmärk on aidata kaasa Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1119 (35) rakendamisele ja liidu energiavarustus kindlusele, vähendades liidu sõltuvust energiaimpordist, sealhulgas fossiilkütustest. Käesolevas direktiivis kehtestatakse normid, mille eesmärk on viia energiatõhusus esmatähtsana ellu kõigis sektorites, ja kõrvaldada energiaturutõkked ning energia tõhusat tarnimist, ülekannet, salvestamist ja kasutamist takistavad turutõrked. Sellega nähakse ette ka soovituslike riiklike energiatõhususpanuste kindlaksmääramine aastaks 2030. Käesolev direktiiv aitab rakendada energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet, andes ühtlasi panuse selleks, et liit oleks kaasav, õiglane ja jõukas ühiskond, millel on kaasaegne, ressursitõhus ja konkurentsivõimeline majandus.	Jah	EnKS § 1 lg 1		Kehtiv säte
2) Artikli 1 lõige 2 Käesolevas direktiivis sätestatud nõuded on miinimumnõuded ega takista ühelgi liikmesriigil säilitada või kehtestada rangemaid meetmeid. Sellised meetmed on kooskõlas liidu õigusega. Kui liikmesriigi õigusaktides nähakse ette rangemad meetmed, teavitab liikmesriik sellistest õigusaktidest komisjoni				

3) Artikkel 2 (mõisted) lõige 1 „energia“ – energiatooted nagu need on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1099/2008 (36) artikli 2 punktis d	Jah	EnKS § 2 p 3		Kehtiv mõiste, sõnastus viidud direktiiviga kooskõlla. Eelnõu punkt 2
4) Artikkel 2 (mõisted) lõige 2 „energiatõhususe esikohale seadmine“ – energiatõhususe esikohale seadmine, nagu on määratletud määruse (EL) 2018/1999 artikli 2 punktis 18;	Jah	EnKS § 2 p 3 ¹		Uus mõiste, eelnõu punkt 3
5) Artikkel 2 (mõisted) lõige 3 „energiasüsteem“ – süsteem, mis on eelkõige ette nähtud energiateenuste osutamiseks, et rahuldada lõpptarbimise sektorite energianõudlust soojuse, kütuste ja elektri kujul;	Jah	EnKS § 2 p 8 ¹		Uus mõiste, eelnõu punkt 6
6) Artikkel 2 (mõisted) lõige 4 „süsteemi tõhusus“ – energiatõhusate lahenduste valimine, juhul kui nad võimaldavad ka kulutõhusat süsinikuheite vähendamist, täiendavat paindlikkust ja ressursside tõhusat kasutamist;	Jah	EnKS § 2 p 3 ²		Uus mõiste, eelnõu punkt 3
7) Artikkel 2 (mõisted) lõige 5 „primaarenergia tarbimine“ – kättesaadava energia brutotarbimine, välja arvatud rahvusvahelised merepunkrivarud, mitteenergeetilised lõpptarbimisalad ja ümbritseva keskkonna energia	Jah	EnKS § 2 lg 26		Muudetakse, eelnõu punkt 7
8) Artikkel 2 (mõisted) lõige 6 „energia lõpptarbimine“ – kogu energia, mis tarnitakse tööstussektorile, transpordisektorile, sealhulgas rahvusvaheliste õhuvedude energiatarbimiseks, leibkondadele, avalike ja erateenuste sektorile, põllumajandus-, metsandus- ja kalandussektorile ning muudele lõpptarbimissektoritele, välja arvatud rahvusvaheliste merepunkrivarude energia tarbimine, ümbritseva keskkonna energia ning tarned muundamissektorile ja energiassektorile ning edastamisel ja jaotamisel tekkinud kaod, nagu on määratletud määruse (EÜ) nr 1099/2008 A lisas;	Jah	EnKS § 2 lg 7		Sõnastatakse ümber, eelnõu punkt 5.
9) Artikkel 2 (mõisted) lõige 7 „ümbritseva keskkonna energia“ – ümbritseva keskkonna energia nagu	Jah	KKuTS § 2 lg 13		Muudetakse kaugküttereformi raames.

see on määratletud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 2 punktis 2				
10) Artikkel 2 (mõisted) lõige 8 „energiatõhusus“ – töö, teenuse, kauba või energia väljundi ja energiasisendi vaheline suhe;	Jah	EnKS § 2 p 12		Kehtiv mõiste, ei muudetud
11) Artikkel 2 (mõisted) lõige 9 „energiasääst“ – säästetud energia hulk, mis määratakse mõõtes või hinnates või nii mõõtes kui hinnates tarbimist enne ja pärast energiatõhususe parandamise meetme rakendamist, tagades samas energiatarbimist mõjutavate välistingimuste normaliseerimise;	Jah	EnKS § 2 p 8		Kehtiv mõiste, ei muudetud
12) Artikkel 2 (mõisted) lõige 10 „energiatõhususe paranemine“ – energiatõhususe suurenemine tehnoloogiliste, käitumuslike või majanduslike muutuste tulemusel;	Jah	EnKS § 2 p 14		Kehtiv mõiste, ei muudetud
13) Artikkel 2 (mõisted) lõige 11 „energiateenus“ – füüsiline kasu, teenus või kaup, mis saadakse energia kombineerimisel energiatõhusa tehnoloogiaga või tegevusega, mis võib hõlmata teenuse osutamiseks vajalikke toiminguid, hooldust ja kontrolli, mida tehakse lepingu alusel ja mille puhul on tõestatud, et tavaolukorras viib see kontrollitava ja mõõdetava või hinnatava energiatõhususe paranemiseni või primaarenergia säästmiseni	Jah	EnKS § 2 p 10		Kehtiv mõiste, ei muudetud
14) Artikkel 2 (mõisted) lõige 12 „avaliku sektori asutused“ – riiklikud, piirkondlikud või kohalikud asutused ning selliste asutuste poolt otse rahastatavad ja hallatavad üksused, mis ei tegele tööstuse ega äritegevusega;	Jah	EnKS § 2 p 1		Muudetakse, eelnõu punkt 1
15) Artikkel 2 (mõisted) lõige 13 „kasulik üldpõrandapind“ – hoone või selle osa põrandapind, mille sisekliima reguleerimiseks kasutatakse energiat;	Jah	EnKS § 2 p 17		Kehtiv mõiste, ei muudetud
16) Artikkel 2 (mõisted) lõige 14 „avaliku sektori hankijad“ – avaliku sektori hankijad, nagu need on määratletud direktiivi 2014/23/EL artikli 6 lõikes 1, direktiivi 2014/24/EL artikli 2 lõike 1 punktis 1 ja direktiivi 2014/25/EL artikli 3 lõikes 1	Jah	RHS § 5 lg 2		Kehtiv mõiste, ei muudetud

17) Artikkel 2 (mõisted) lõige 15 „võrgustiku sektori hankijad“ – võrgustiku sektori hankijad, nagu need on määratletud direktiivi 2014/23/EL artikli 7 lõikes 1 ja direktiivi 2014/25/EL artikli 4 lõikes 1	Jah	RHS § 5 lg 3		Kehtiv mõiste, ei muudetud
18) Artikkel 2 (mõisted) lõige 16 „energiajuhtimissüsteem“ – kogum üksteisega seotud või üksteist mõjutavaid elemente, mis esinevad strateegias, millega kehtestatakse energiatõhususeesmärk ja kava selle eesmärgi saavutamiseks, sealhulgas tegeliku energiatarbimise seire, energiatõhususe suurendamiseks võetavad meetmed ja edusammude mõõtmine;	Jah	EnKS § 2 p 6		Täiendatud, eelnõu punkt 4
19) Artikkel 2 (mõisted) lõige 17 „Euroopa standard“ – Euroopa Standardikomitee, Euroopa Elektrotehnika Standardikomitee või Euroopa Telekommunikatsioonistandardite Instituudi vastu võetud ja avalikuks kasutuseks kättesaadavaks tehtud standard;	Jah	EnKS § 27 lg 4		Kehtiv mõiste, ei muudetud
20) Artikkel 2 (mõisted) lõige 18 „rahvusvaheline standard“ – Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni vastu võetud ja avalikuks kasutuseks kättesaadavaks tehtud standard;	Jah	EnKS § 27 lg 4		Kehtiv mõiste, ei muudetud
21) Artikkel 2 (mõisted) lõige 19 „kohustatud isik“ – energiatarnija, energia jaemüügi ettevõtja või põhivõrguettevõtja, kes on seotud artiklis 9 osutatud riiklike energiatõhususkohustuste süsteemidega	Jah	MTMm EsAE § 2 p 1		Kehtiv mõiste, ei muudetud
22) Artikkel 2 (mõisted) lõige 20 „volitatud isik“ – juriidiline isik, kellele valitsus või muu avaliku sektori asutus on delegeerinud volitused arendada, juhtida või hallata rahastamiskava selle valitsuse või muu avaliku sektori asutuse nimel;	Jah	EnKS § 2 p 27		Kehtiv mõiste, ei muudetud
23) Artikkel 2 (mõisted) lõige 21 „osalev isik“ – ettevõtja või avaliku sektori asutus, kes on võtnud endale vabatahtliku kokkuleppega kohustuse saavutada teatavad eesmärgid või kes on hõlmatud riikliku regulatiivse poliitikainstrumendiga;	Jah	EnKS § 2 p 24		Kehtiv mõiste, ei muudetud

24) Artikkel 2 (mõisted) lõige 22 „avaliku sektori rakendusasutus“ – avalik-õiguslik asutus, kes vastutab energia või süsiniku maksustamise, rahastamiskavade ja -instrumentide, fiskaalsete stiimulite, standardite ja normide, energiamärgistuse süsteemide, koolitus- või haridustegevuse elluviimise või jälgimise eest;	Jah	EnKS § 2 p 2		Kehtiv mõiste, ei muudetud
25) Artikkel 2 (mõisted) lõige 23 „poliitikameede“ – regulatiivne, finants-, fiskaal-, vabatahtlik või teabe andmise instrument, mille liikmesriik on ametlikult kehtestanud ja rakendanud turuosalistele toetava raamistiku, nõude või stiimuli loomiseks, et pakkuda ja osta energiateenuseid ja võtta muid energiatõhususe parandamise meetmeid	Jah	EnKS § p 25		Kehtiv mõiste, ei muudetud
26) Artikkel 2 (mõisted) lõige 24 „üksikmeede“ – meede, mis viib energiatõhususe kontrollitava ja mõõdetava või hinnatava paranemiseni ja mis võetakse poliitilise meetme tulemusel;	Jah	EnKS § 2 p 30		Kehtiv mõiste, ei muudetud
27) Artikkel 2 (mõisted) lõige 25 „energiatarnija“ – füüsiline või juriidiline isik, sealhulgas jaotusvõrguettevõtja, kes vastutab energia transpordi eest selle tarnimiseks lõpptarbijatele või jaotusjaamadele, kes müüvad energiat lõpptarbijatele;	Jah	EnKS § 2 p 9		Kehtiv mõiste, ei muudetud
28) Artikkel 2 (mõisted) lõige 26 „jaotusvõrguettevõtja“ – direktiivi (EL) 2019/944 artikli 2 punktis 29 määratletud jaotusvõrguettevõtja elektri puhul või direktiivi 2009/73/EÜ artikli 2 punktis 6 määratletud jaotussüsteemi haldur gaasi puhul;	Jah	EnKS § 2 16		Kehtiv mõiste, ei muudetud
29) Artikkel 2 (mõisted) lõige 27 „energia jaemüügi ettevõtja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes müüb energiat lõpptarbijatele	Jah	EnKS § 2 p 5		Kehtiv mõiste, ei muudetud
30) Artikkel 2 (mõisted) lõige 28 „lõpptarbija“ – füüsiline või juriidiline isik, kes ostab energiat oma lõpptarbimiseks;	Jah	EnKS § 2 p 21		Kehtiv mõiste, ei muudetud
31) Artikkel 2 (mõisted) lõige 29 „energiateenuseosutaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes tarnib energiateenused või energiatõhususe parandamise meetmed lõpptarbija seadmesse või ruumidesse;	Jah	EnKS § 2 p 11		Kehtiv mõiste, ei muudetud

32) Artikkel 2 (mõisted) lõige 30 „väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad“ või „VKEd“ – komisjoni soovitus 2003/361/EÜ (37) lisa artikli 2 lõikes 1 määratletud ettevõtjad;	Jah	EnKS § 2 p 29		Kehtiv mõiste, ei muudetud
33) Artikkel 2 (mõisted) lõige 31 „mikroettevõtja“ – soovitus 2003/361/EÜ lisa artikli 2 lõikes 3 määratletud ettevõtja;	Jah	EnKS § 2 p 29 ¹		Uus mõiste, eelnõu punkt 9
34) Artikkel 2 (mõisted) lõige 32 „energiaaudit“ – süstemaatiline menetlus, mida tehakse adekvaatsete teadmiste saamiseks hoone või hoonete rühma, tööstusliku või kaubandusliku protsessi või käitise või eraõiguslike või avalik-õiguslike teenuste energiatarbimise profiili kohta ning millega määratakse kulutõhusa energiasäästu võimalused, säästu suurus ja kulutõhusa taastuvenergia tootmise võimalused, ning mille tulemuste põhjal koostatakse aruanne;	Jah	EnKS § 2 p 4		Kehtiv mõiste, ei muudetud
35) Artikkel 2 (mõisted) lõige 33 „energiatõhususe leping“ – kasusaaja ja energiatõhususe parandamise meetme osutaja vaheline lepinguline kokkulepe, mida kontrollitakse ja jälgitakse kogu lepingu kehtivuse aja jooksul ning mille alusel makstakse nimetatud meetmesse panustatud töö, tarnete või teenuste eest sõltuvalt lepingus kokku lepitud energiatõhususe parandamise tasemest või muust kokkulepitud energiatõhususe kriteeriumist, näiteks rahalisest säästust;	Jah	EnKS § 2 p 13		Kehtiv mõiste, ei muudetud
36) Artikkel 2 (mõisted) lõige 34 „nutiarvestisüsteem“ – direktiivi (EL) 2019/944 artikli 2 punktis 23 määratletud nutiarvestisüsteem või direktiivis 2009/73/EÜ osutatud arukas arvestisüsteem;	Jah	EnKS § 2 p 22		Kehtiv mõiste, ei muudetud
37) Artikkel 2 (mõisted) lõige 35 „põhivõrguettevõtja“ – direktiivi (EL) 2019/944 artikli 2 punktis 35 määratletud põhivõrguettevõtja elektri puhul või direktiivi 2009/73/EÜ artikli 2 punktis 4 määratletud ülekandesüsteemi haldur gaasi puhul	Jah	EnKS § 2 p 32		Kehtiv mõiste, ei muudetud
38) Artikkel 2 (mõisted) lõige 36 „koostootmine“ – soojusenergia ja elektrienergia või mehaanilise energia samaaegne tootmine ühes protsessis;	Jah	EnKS § 2 p 20		Kehtiv mõiste, ei muudetud
39) Artikkel 2 (mõisted) lõige 37	Jah	MTMm SEK nõuded § 2 p 6		Kehtiv mõiste, ei muudetud

„majanduslikult põhjendatud nõudlus“ – nõudlus, mis ei ületa soojuse või jahutuse vajadust ja mis muidu täidetakse turutingimustel muude energiatootmisprotsessidega kui koostootmine;				
40) Artikkel 2 (mõisted) lõige 38 „kasulik soojus“ – soojus, mis on toodetud koostootmisprotsessis, et täita majanduslikult põhjendatud nõudlust soojuse või jahutuse järele;	Jah	MTMm SEK nõuded § 2 p 3		Kehtiv mõiste, ei muudetud
41) Artikkel 2 (mõisted) lõige 39 „koostoodetud elekter“ – elekter, mis on toodetud kasuliku soojuse tootmisega seotud protsessis ja arvutatud vastavalt II lisas sätestatud üldpõhimõtetele;	Jah	MTMm SEK nõuded § 2 p 5		Kehtiv mõiste, ei muudetud
42) Artikkel 2 (mõisted) lõige 40 „tõhus koostootmine“ – koostootmine, mis vastab III lisas sätestatud kriteeriumidele;	Jah	EnKS § 8 lg 2 ja MTMm SEK nõuded § 5-7		Kehtiv kombinatsioon, ei muudeta
43) Artikkel 2 (mõisted) lõige 41 „üldkasutegur“ – elektrienergia ja mehaanilise energia ning kasuliku soojuse aastatoodangu summa, mis on jagatud kütusekogusega, mida kasutati soojuse tootmiseks koostootmisprotsessis ning elektri- ja mehaanilise energia brutotoodangu saamiseks;	Jah	MTMm SEK nõuded § 2 p 10		Kehtiv mõiste, ei muudetud.
44) Artikkel 2 (mõisted) lõige 42 „elektri- ja soojusenergia suhtarv“ – koostoodetud elektri ja kasuliku soojuse suhtarv täielikul koostootmisrežiimil konkreetse seadme talitusandmete põhjal;	Jah	MTMm SEK nõuded § 2 p 1		Kehtiv mõiste, ei muudetud.
45) Artikkel 2 (mõisted) lõige 43 „koostootmiseseade“ – seade, mis on võimeline talitlema koostootmisrežiimil;	Jah	VVm nr. 105 “Biomassist elektrienergia koostootmise juhised” § 2 p 8 ja p 9		Kehtiv mõiste, ei muudetud.
46) Artikkel 2 (mõisted) lõige 44 „väikekoostootmiseseade“ – koostootmiseseade, mille installeeritud võimsus on alla 1 MWe;	Jah	MTMm SEK nõuded § 2 p 9		Kehtiv mõiste, ei muudetud.
47) Artikkel 2 (mõisted) lõige 45 „mikrokoostootmiseseade“ – koostootmiseseade, mille maksimaalne võimsus on alla 50 kWe	Jah	MTMm SEK nõuded § 2 p 7		Kehtiv mõiste, ei muudetud.
48) Artikkel 2 (mõisted) lõige 46 „tõhus kaugküte ja -jahutus“ – kaugkütte- või kaugjahutussüsteem, mis vastab artiklis 26 sätestatud tingimustele;	Jah	EnKS § 2 p 27		Kehtiv mõiste, ei muudetud
49) Artikkel 2 (mõisted) lõige 47 „tõhus küte ja jahutus“ – kütte- ja jahutusvõimalus, mis võrreldes	Jah	EnKS § 8 lg 5		Kehtiv mõiste, ei muudetud.

<p>praeguste suundumuste jätkumise stsenaariumit</p> <p>kajastava lähtestsenaariumiga vähendab mõõdetavalt primaarenergia sisendit, mida on vaja selleks, et tarnida üks saadud energiaühik asjaomase süsteemi piires kulutõhusal viisil, nagu on hinnatud käesolevas direktiivis viidatud kulude-tulude analüüsis, võttes arvesse kaevandamiseks, muundamiseks, transpordiks ja jaotamiseks vajalikku energiat;</p>				
<p>50) Artikkel 2 (mõisted) lõige 48</p> <p>„tõhus individuaalne küte ja jahutus“ – individuaalse kütte ja jahutuse tarnimise võimalus, mis võrreldes tõhusa kaugkütte ja -jahutusega vähendab mõõdetavalt taastumatu primaarenergia sisendit, mida on vaja selleks, et tarnida üks saadud energiaühik asjaomase süsteemi piires, või milleks on vaja sama, ent väiksemate kuludega taastumatu primaarenergia sisendit, võttes arvesse kaevandamiseks, muundamiseks, transpordiks ja jaotamiseks nõutavat energiat;</p>	Jah			Uus mõiste, täpsustatakse kaugküttereformi käigus
<p>51) Artikkel 2 (mõisted) lõige 49</p> <p>„andmekeskus“ – määruse (EÜ) nr 1099/2008 A lisa punktis 2.6.3.1.16 määratletud andmekeskus</p>	Jah	EnKS § 28 lg 1		Uus mõiste, eelnõu punkt 48
<p>52) Artikkel 2 (mõisted) lõige 50</p> <p>„oluline remont“ – remont, mille maksumus ületab 50 % uue samaväärse seadme investeerimiskuludest;</p>	Jah	EnKS § 10 lg 2		Kehtiv mõiste, ei muudeta
<p>53) Artikkel 2 (mõisted) lõige 51</p> <p>„energiavahendaja“ – direktiivi (EL) 2019/944 artikli 2 punktis 19 määratletud sõltumatu energivahendaja;</p>	Jah	EnKS § 2 p 15		Kehtiv mõiste, ei muudeta
<p>54) Artikkel 2 (mõisted) lõige 52</p> <p>„energiaostuvõimetus“ – leibkonna puudulik juurdepääs põhilistele energiateenustele, kui sellised teenused tagavad esmase ja inimväärse elatustaseme ja tervise, sealhulgas küttele, soojale veele, jahutusele, valgustusele ja seadmete kasutamiseks vajalikule energiale asjaomase riigi kontekstis, olemasoleva riikliku sotsiaalpoliitika ja muude asjakohaste riiklike poliitikameetmete korral, kusjuures selle on põhjustanud erinevad tegurid, sealhulgas vähemalt</p>	Jah	EnKS § 2 p 7 ¹ ja p 7 ²		Kehtivad mõisted, ei muudeta

rahaliste võimaluste puudumine, ebapiisav netosissetulek, suured energiakulud ja kodude halb energiatõhusus;				
55) Artikkel 2 (mõisted) lõige 53 „lõppkasutaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes ostab kütet, jahutust või sooja tarbevett oma lõpptarbimiseks, või füüsiline või juriidiline isik, kes elab kortermajas või kortermaja või mitme kasutusotstarbelise hoone üksuses, mida varustatakse kütte, jahutuse või sooja tarbeveega kesksest allikast, kui sellisel isikul ei ole energiatarnijaga otselepingut ega individuaalset lepingut;	Jah	EnKS § 2 p 20 ¹		Kehtiv mõiste, ei muudeta
56) Artikkel 2 (mõisted) lõige 54 „hüvide lahknemine“ – energiatõhususe investeeringutega seotud rahaliste kohustuste ja hüvede õiglase ja mõistliku jaotuse puudumine asjaomaste osalejate vahel, kelleks on näiteks hoonete omanikud ja üürnikud või eri omanikud või kortermajade või mitme kasutusotstarbeliste hoonete omanikud ja üürnikud või erinevad omanikud.	Jah	EnKS § 2 p 33		Uus Mõiste, eelnõu punkt 10
57) Artikkel 2 (mõisted) lõige 55 „kaasamisstrateegia“ – strateegia, millega seatakse eesmärgid, töötatakse välja tehnikad ja määratakse kindlaks protsess, mille abil kaasata poliitika kujundamisse kõik asjaomased riikliku või kohaliku tasandi sidusrühmad, sealhulgas kodanikuühiskonna esindajad, näiteks tarbijaorganisatsioonid, eesmärgiga suurendada teadlikkust, saada selle poliitika kohta tagasisidet ja soodustada selle tunnustamist üldsuse poolt.	Jah	EnKS § 2 p 34		Uues mõiste, eelnõu punkt 10
58) Artikkel 2 (mõisted) lõige 56 „energiatõhususe parandamise meetmete statistiliselt oluline osa ja representatiivne valim“ – selline osa ja valim, mis nõuab asjaomaste energiasäästumeetmete statistilise andmekogumi rühma loomist nii, et see kajastaks kõikide energiasäästumeetmete üldkogumit ja võimaldaks seega teha põhjendatud järeldusi selliste meetmete võtmise usaldusväärsuse kohta tervikuna.	Jah	EnKS § 2 p 35		Uues mõiste, eelnõu punkt 10
59) Artikkel 3 lõige 1 Kooskõlas energiatõhususe esikohale seadmise põhimõttega tagavad	Jah	EnKS § 2 ¹ lg 1		Uus säte, eelnõu punkt 12

<p>liikmesriigid, et energiatõhususega seotud lahendusi, sealhulgas nõudluse poole ressursse ja süsteemi paindlikkust, hinnatakse kavandamis-, poliitika- ja olulistest investeerimisotsustes, mille igaühe väärtus on suurem kui 100 000 000 eurot või transporditaristu projektide puhul 175 000 000 eurot, ning mis on seotud järgmiste sektoritega:</p> <p>a) energiasüsteemid ja</p> <p>b) energiaga mitteseotud sektorid, kui need sektorid mõjutavad energiatarbimist ja energiatõhusust, näiteks hooned, transport, vesi, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT), põllumajandus ja finantssektor.</p>				
<p>60) Artikkel 3 lg 2</p> <p>Hiljemalt 11. oktoobriks 2027 viib komisjon läbi lõikes 1 sätestatud piirmäärade hindamise, seades eesmärgiks allapoole korrigeerimise ning võttes arvesse majanduse ja energiaturu võimalikke arengusuundi. Komisjon esitab hiljemalt 11. oktoobriks 2028 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, millele lisatakse asjakohasel juhul seadusandlikud ettepanekud.</p>	Ei			Komisjoni haldusala
<p>61) Artikkel 3 lg 3</p> <p>Käesoleva artikli kohaldamisel innustatakse liikmesriike võtma arvesse komisjoni soovitus (EL) 2021/1749</p>	Ei	EnKS § 2 ¹ lg 2		Valikuline säte, viide mida kasutada, kohustust otsustajale ei ole. Eelnõu punkt 12
<p>62) Artikkel 3 lg 4</p> <p>Liikmesriigid tagavad, et kui poliitiliste, planeerimis- ja investeerimisotsuste suhtes kohaldatakse heakskiitmise ja järelevalve nõudeid, siis pädevad asutused jälgivad energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte kohaldamist, sealhulgas asjakohasel juhul sektori lõimimist ja sektoriülest mõju.</p>	Jah	EnKS § 2 ¹ lg 3		Uus säte, eelnõu punkt 12
<p>63) Artikkel 3 lg 5</p> <p>Energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte kohaldamisel liikmesriigid:</p> <p>a) edendavad selliseid kulude-tulude analüüsi meetodeid, mis võimaldavad nõuetekohaselt hinnata energiatõhususe lahenduste laiemat kasu ühiskonna seisukohast, ja juhul, kui kulude-tulude analüüs on nõutav, tagavad selliste meetodite kohaldamise, ning teevad need meetodid avalikult</p>	Jah	Enks § 2 ² lg 1-6		Uus säte, eelnõu punkt 12

<p>juurdepääsetavaks, võttes asjakohasel juhul arvesse kogu olelusringi ja pikaajalist perspektiivi, süsteemi tõhusust ja kulutõhusust, varustuskindlust ja kvantifitseerimist ühiskondlikust, tervisealasest, majanduslikust ja kliimaneutraalsuse seisukohast ning kestlikkuse ja ringmajanduse põhimõtteid üleminekul kliimaneutraalsusele;</p> <p>b) käsitlevad mõju energiaostuvõimetusele</p> <p>c) määravad kindlaks üksuse, kes vastutab või üksused, kes vastutavad selle eest, et jälgitakse energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte kohaldamist ning mõju, mida õigusraamistikud, sealhulgas finantseeskirjad ning lõikes 1 osutatud kavandamis-, poliitika- ja olulised investeerimisotsused avaldavad energiatarbimisele, energiatõhususele ning energiasüsteemidele;</p> <p>d) esitavad komisjonile määruse (EL) 2018/1999 artikli 17 kohaselt esitatud lõimitud riiklike energia- ja kliimaalaste eduaruannete osana aruande selle kohta, kuidas energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet võeti arvesse riiklike ja piirkondlike energiasüsteemidega seotud riiklikes ja asjakohastel juhtudel piirkondlikes ja kohalikes kavandamis-, poliitika- ja olulistes investeerimisotsustes, sealhulgas vähemalt järgmise:</p> <p>i) hinnang energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte kohaldamisele ja kasule energiasüsteemides, eelkõige seoses energiatarbimisega;</p> <p>ii) loetelu meetmetest, mis on võetud, et kõrvaldada tarbetud regulatiivsed või mitteregulatiivsed tõkked energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte ja nõudluspoole lahenduste rakendamisel, sealhulgas selgitades välja riiklikud õigusaktid ja meetmed, mis on energiatõhususe esikohale seadmise põhimõttega vastuolus.</p>	<p>Jah</p>	<p>EnKS § 2⁴</p>		<p>Praktiline rakendamine, info edastatakse riikliku energia- ja kliimakava eduaruannetes ((EL) 2018/1999 määrus)</p>
	<p>Jah</p>	<p>EnKS § 2⁴ ja 2⁵</p>		<p>Praktiline rakendamine, info edastatakse riikliku energia- ja kliimakava eduaruannetes ((EL) 2018/1999 määrus)</p>
<p>64) Artikkel 3 lg 6</p> <p>Hiljemalt 11. aprilliks 2024 võtab komisjon vastu suunised, millega kehtestatakse järelevalvet, seiret ja aruandlust hõlmav ühine üldraamistik, mida liikmesriigid võivad kasutada lõike 5 punktis a osutatud kulude-tulude analüüsi</p>	<p>Ei</p>			<p>Komisjoni haldusala</p>

meetodite väljatöötamisel, et tagada võrreldavus, jättes samas liikmesriikidele võimaluse kohandada neid riigisiseste ja kohalike oludega				
65) Artikkel 4 lg 1 Liikmesriigid tagavad ühiselt, et 2030. aastaks vähendatakse energiatarbimist vähemalt 11,7 % võrreldes 2020. aasta ELi võrdlusstenaariumi prognoosidega, nii et liidu energia lõpptarbimine 2030. aastal ei ületa 763 miljonit naftaekvivalenttonni. Liikmesriigid teevad kõik selleks, et ühiselt aidata saavutada soovituslikku liidu primaarenergia tarbimise eesmärki, mille kohaselt ei ületata 2030. aastal 992,5 miljonit naftaekvivalenttonni.	Jah	EnKS § 3 lg 1 ja lg 2		Eesmärk kehtestatakse „Riiklikus energia- ja kliimakavas aastani 2030“, mis esitati Euroopa Komisjonile 31.12.2019
66) Artikkel 4 lg 2 Iga liikmesriik kehtestab soovitusliku riikliku energiatõhususe panuse, mis põhineb energia lõpptarbimisel, et ühiselt saavutada käesoleva artikli lõikes 1 osutatud siduv liidu energia lõpptarbimise eesmärk, ning teeb kõik selleks, et aidata ühiselt saavutada nimetatud lõikes osutatud soovituslik liidu primaarenergia tarbimise eesmärk. Liikmesriigid teatavad nendest panustest ning nende panustele vastavast soovituslikust trajektoorist komisjonile osana määruse (EL) 2018/1999 artikli 14 lõike 2 kohaselt esitatavatest lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade ajakohastatud versioonidest ning nimetatud määruse artikli 3 ja artiklite 7–12 kohaselt esitatud lõimitud riiklikest energia- ja kliimakavadest. Teatades väljendavad liikmesriigid oma panuseid ka primaarenergia tarbimise absoluuttasemena aastal 2030. Oma soovituslike riiklike energiatõhususpanuste kehtestamisel võtavad liikmesriigid arvesse käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud nõudeid ning selgitavad, kuidas ja milliste andmete alusel on need panused arvutatud. Selleks võivad nad kasutada käesoleva direktiivi I lisas sätestatud valemit. Liikmesriigid esitavad määruses (EÜ) nr 1099/2008 kindlaks määratud energia lõpptarbimise sektore, sealhulgas tööstuse, elamumajanduse, teenuste ja	Jah	VV määrus 104 § 2		Kehtiv säte ja praktiline rakendamine, info edastatakse riikliku energia- ja kliimakava eduaruannetes ((EL) 2018/1999 määrus)

transpordi primaarenergia tarbimise ja energia lõpptarbimise osakaalu oma riiklikes energiatõhususe panustes. Samuti esitavad liikmesriigid IKT energiatarbimise prognoosid.				
67) Artikkel 4 lg 3 Lõikes 2 osutatud soovituslike riiklike energiatõhususpanuste kindlaksmääramisel võtavad liikmesriigid arvesse: a) liidu 2030. aasta energiatarbimise lõppeesmärki, mis ei ületa 763 miljonit naftaekvivalenttonni, ja primaarenergia tarbimise eesmärki, mis ei ületa 992,5 miljonit naftaekvivalenttonni, nagu on sätestatud lõikes 1; b) käesolevas direktiivis sätestatud meetmeid; c) muid liikmesriikides ja liidu tasandil energiatõhususe edendamiseks võetud meetmeid; d) asjaomaseid ja tõhususpingutusi mõjutavaid tegureid: i) varased jõupingutused ja meetmed energiatõhususe vallas; ii) jõupingutuste õiglane jaotumine kogu liidus; iii) majanduse energiamahukus; iv) kulutõhusa energiasäästu allesjäänud potentsiaal; e) ja muid energiatarbimist mõjutavaid riigisiseseid asjaolusid, eelkõige: i) SKP ja demograafilist arengut ja prognoosi, ii) muutusi energia impordis ja ekspordis, energiaallikate jaotuse arenguid ja uute kestlike kütuste kasutuselevõttu; iii) kõigi taastuvate energiaallikate arendamist, tuumaenergiat, süsiniku kogumist ja säilitamist; iv) energiamahukate tööstusharude süsinikuheite vähendamist; v) riiklike süsinikuheite vähendamise või kliimaneutraalsuse kavade ambitsioonikuse taset; vi) majanduse energiasäästupotentsiaali; vii) praegusi kliimatingimusi ja kliimamuutuste prognoosi	Jah			Praktiline rakendamine, info edastatakse riikliku energia- ja kliimakava eduaruannetes ((EL) 2018/1999 määrus)
68) Artikkel 4 lg 4 Lõikes 3 sätestatud nõudeid kohaldades tagab liikmesriik, et ta panus naftaekvivalenttonnides ei ole rohkem kui 2,5 % sellest, mis see oleks olnud, kui see oleks arvatud I lisas sätestatud valemi alusel.	Jah			Praktiline rakendamine, info edastatakse riikliku energia- ja kliimakava eduaruannetes ((EL) 2018/1999 määrus)
69) Artikkel 4 lg 5 Komisjon hindab, kas liikmesriikide ühine panus on vähemalt võrdne	Ei			Komisjoni kohustus

<p>käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud liidu siduva energia lõpptarbimise eesmärgiga. Kui komisjon järeldab, et ühine panus ei ole piisav, esitab komisjon osana oma määruse (EL) 2018/1999 artikli 9 lõike 2 kohasest riiklike energia- ja kliimakava projektide hindamisest ning igal juhul hiljemalt 1. märtsil 2024, võttes arvesse nimetatud lõike kohast ajakohastatud 2020. aasta ELi võrdlusstsenaariumi, igale liikmesriigile korrigeeritud soovitusliku riikliku energiatõhususpanuse energia lõpptarbimise osas, mis põhineb järgmisel:</p> <p>a) ühise energia lõpptarbimise vähendamise puudujääk, mis tuleb kompenseerida lõikes 1 sätestatud liidu siduva eesmärgi saavutamiseks;</p> <p>b) suhteline kasvuhoonegaaside heitemahukus SKP ühiku kohta 2019. aastal asjaomaste liikmesriikide puhul;</p> <p>c) kõnealuste liikmesriikide SKP 2019. aastal.</p> <p>Enne I lisas esitatud valemi kohaldamist käesoleva lõike kohaselt loodud mehhanismi suhtes ning igal juhul hiljemalt 30. novembril 2023 ajakohastab komisjon 2020. aasta ELi võrdlusstsenaariumi, tuginedes liikmesriikide poolt määruse (EL) 2018/1999 artikli 4 punkti 2 punkti b ja artikli 14 kohaselt esitatud uusimatele Eurostati andmetele.</p> <p>Olenemata käesoleva direktiivi artiklist 37, esitavad liikmesriigid, kes soovivad ajakohastada oma soovituslikku riiklikku energiatõhususpanust, nagu see on sätestatud käesoleva artikli lõikes 2, kasutades 2020. aasta ELi võrdlusstsenaariumi, teabe oma ajakohastatud soovitusliku riikliku energiatõhususpanuse kohta kõige hiljem 1. veebruariks 2024. Kui liikmesriik soovib oma soovituslikku riiklikku energiatõhususpanust ajakohastada, tagab ta, et tema panus miljonites naftaekvivalenttonnides ei ole suurem kui 2,5 % sellest, mis see oleks olnud, kui see oleks arvatud I lisas sätestatud valemi alusel, kasutades 2020. aasta ELi võrdlusstsenaariumi.</p> <p>Liikmesriik, kellele komisjon esitas korrigeeritud soovitusliku riikliku</p>				<p>Teavitus kohustus – Eesti ei teinud.</p> <p>Teavitus kohustust – Eesti ei teinud.</p>
---	--	--	--	--

<p>energiatõhususpanuse, ajakohastab oma käesoleva artikli lõike 2 kohast soovituslikku riiklikku energiatõhususpanust vastavalt korrigeeritud soovituslikule riiklikule energiatõhususpanusele energia lõpptarbimise osas ning lisab sellele panusele vastava soovitusliku trajektoori</p> <p>ajakohastatud versiooni ja asjakohasel juhul oma täiendavad meetmed, esitades vastava teabe määruse (EL) 2018/1999 artikli 14 lõike 2 kohaselt esitatava lõimitud riikliku energia- ja kliimakava ajakohastatud versiooni osana. Komisjon palub nimetatud määruse kohaselt liikmesriikidel esitada viivitamata oma korrigeeritud soovitusliku energiatõhususpanuse ja asjakohasel juhul oma täiendavad meetmed, et tagada käesolevas lõikes sätestatud mehhanismi kohaldamine.</p> <p>Kui liikmesriik on teatanud soovituslikust riiklikust energiatõhususpanusest energia lõpptarbimise osas naftaekvivalent tonnidenä, mis on võrdne I lisas sätestatud valemi alusel arvatud panusega või sellest väiksem, siis komisjon kõnealust panust ei muuda.</p> <p>Käesolevas lõikes sätestatud mehhanismi kohaldamisel tagab komisjon, et kõikide liikmesriikide riiklike panuste summa ja lõikes 1 sätestatud liidu siduva eesmärgi vahele ei ole jäänud alles erinevusi.</p>				
<p>70) Artikkel 4 lg 6</p> <p>Kui komisjon jõuab määruse (EL) 2018/1999 artikli 29 lõigete 1 ja 3 kohase hindamise alusel järeldusele, et energiatõhususe panuste täitmisel ei ole tehtud piisavaid edusamme, tagavad käesoleva artikli lõikes 2 osutatud soovituslikke energia lõpptarbimise trajektoore ületavad liikmesriigid, et ühe aasta jooksul pärast komisjoni hinnangu saamist rakendatakse lisameetmeid, et nende energiatõhususe panuste saavutamine taastuks. Need lisameetmed hõlmavad muu hulgas vähemalt ühte järgmistest meetmetest:</p> <p>a) riigisisesed meetmed täiendava energiasäästu saavutamiseks, sealhulgas tugevam projektiarendusabi energiatõhususse</p>	<p>Ei</p>			<p>Komisjoni kohaldamisala, kuid siin on tagajärjed kui riik ei täida oma seatud eesmäärke. Komisjon võib kohustada riike täiendavaid meetmeid rakendama.</p>

<p>investeermise meetmete rakendamiseks;</p> <p>b) käesoleva direktiivi artiklis 8 sätestatud energiasäästukohustuse suurendamine;</p> <p>c) avaliku sektori kohustuse kohandamine;</p> <p>d) vabatahtliku rahalise toetuse andmine riiklikule energiatõhususe fondile, millele on osutatud käesoleva direktiivi artiklis 30, või muule energiatõhususele pühendatud rahastamisvahendile, kui iga-aastane rahaline toetus on võrdne soovitusliku trajektoori saavutamiseks vajalike investeeringutega.</p> <p>Kui liikmesriigi energia lõpptarbimine ületab käesoleva artikli lõikes 2 osutatud soovituslikku energia lõpptarbimise trajektoori, lisab ta määruse (EL) 2018/1999 artikli 17 kohaselt esitatud lõimitud riiklikku energia- ja kliimaalasessse eduaruandesse selgituse meetmete kohta, mida ta võtab puudujäägi täitmiseks, et tagada oma riiklike energiatõhususpanuste saavutamine, ning oodatava saavutatava energiasäästu</p> <p>Komisjon hindab, kas käesolevas lõikes osutatud riigisisesed meetmed on piisavad liidu energiatõhususe eesmärkide saavutamiseks. Juhul kui riiklike meetmeid hinnatakse ebapiisavaks, paneb komisjon asjakohasel juhul ette meetmed ja kasutab oma volitusi liidu tasandil, et tagada eelkõige liidu 2030. aasta energiatõhususe eesmärgi saavutamine.</p>				
<p>71) Artikkel 4 lg 7</p> <p>Komisjon hindab 31. detsembriks 2026 kõiki määruse (EÜ) nr 1099/2008 kohaselt esitatud andmetes, energiabilansi arvutamise metoodikas ja Euroopa energiakasutuse mudelites tehtud metodoloogilisi muudatusi ning teeb vajaduse korral tehnilisi ettepanekuid liidu 2030. aasta eesmärkide arvutuse kohandusteks, et säilitada käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud eesmärkide ambitsioonikuse tase.</p>	Ei			Komisjoni kohaldamisala
<p>72) Artikkel 5 lg 1</p> <p>Liikmesriigid tagavad, et kõigi avaliku sektori asutuste summaarset energia lõpptarbimist vähendatakse igal aastal vähemalt 1,9 % võrreldes aastaga 2021.</p>	Jah	EnKS § 4 ²		Uus säte, eelnõu punkt 17.

<p>Liikmesriigid võivad teha otsuse mitte arvestada esimeses lõigus sätestatud kohustuse täitmisel ühistransporti või relvajõudusid.</p> <p>Esimese ja teise lõigu kohaldamise eesmärgil kehtestavad liikmesriigid võrdlusaluse, mis hõlmab kõigi avaliku sektori asutuste (välja arvatud ühistranspordi või relvajõudude) energia lõpptarbimist aastal 2021. Ühistranspordi ja relvajõudude energiatarbimise vähendamine on soovituslik ja seda võib esimeses lõigus sätestatud kohustuse täitmise eesmärgil siiski arvesse võtta, isegi kui see on käesoleva artikli kohase võrdlusaluse puhul välja jäetud</p>				
<p>73) Artikkel 5 lg 2 Üleminekuperioodil, mis lõpeb 11. oktoobril 2027, on soovituslik lõikes 1 sätestatud eesmärk. Kõnealusel üleminekuperioodil võivad liikmesriigid kasutada hinnangulisi tarbimisandmeid ning hiljemalt samal kuupäeval kohandavad liikmesriigid võrdlusalust ja viivad kõigi avaliku sektori asutuste hinnangulise energia lõpptarbimise kooskõlla kõigi avaliku sektori asutuste tegeliku energia lõpptarbimisega.</p>	Ei			Praktiline soovitus, kuidas nõuet rakendada, arvestada ja seirata
<p>74) Artikkel 5 lg 3 Lõikes 1 sätestatud kohustus ei hõlma kuni 31. detsembrini 2026 nende kohalike haldusüksuste avaliku sektori asutuste energiatarbimist, mille haldusalas on vähem kui 50 000 elanikku, ning kuni 31. detsembrini 2029 nende kohalike haldusüksuste avaliku sektori asutuste energiatarbimist, mille haldusalas on vähem kui 5 000 elanikku.</p>	Jah	EnKS § 38 ⁴		Rakendussäte, eelnõu punkt 53
<p>75) Artikkel 5 lg 4 Liikmesriik võib oma avaliku sektori asutuste energia lõpptarbimise arvutamisel võtta arvesse riigisiseseid kliima erinevusi.</p>	Valikuline	EnKS § 4 ² lg 2		Valikuline leevandava mõjuga nõue, võetakse üle. Eelnõu punkt 17
<p>76) Artikkel 5 lg 5 Liikmesriigid lisavad määruse (EL) 2018/1999 artikli 3 ja artiklite 7–12 kohaselt esitatud riiklike energia- ja kliimakavade nimetatud määruse artikli 14 lõike 2 kohaselt esitatud ajakohastatud versioonidesse kõikide avaliku sektori</p>	Ei			Praktiline rakendamine, info edastatakse riikliku energia- ja kliimakava eduaruannetes ((EL) 2018/1999 määrus)

<p>asutuste poolt saavutatava energiatarbimise vähendamise ulatuse sektori kaupa ja meetmed, mida nad kavatsevad selle saavutamiseks võtta.</p> <p>Osana määruse (EL) 2018/1999 artikli 17 kohaselt esitatud lõimitud riiklikest energia- ja kliimaalastest eduaruannetest esitavad liikmesriigid komisjonile aruande selle kohta, kui palju nad igal aastal energia lõpptarbimist vähendasid.</p>				
<p>77) Artikkel 5 lg 6 Liikmesriigid tagavad, et piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused kehtestavad oma pikaajalise kavandamise vahendites, näiteks süsinikuheite vähendamise või säästva energia kavades konkreetsed energiatõhususe meetmed pärast konsulteerimist asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas asjakohasel juhul energiaagentuuridega, ja üldsusega, sealhulgas eeskätt vähekaitsitud rühmadega, kellel on oht olla energiaostuvõimetusest mõjutatud või kes on selle tagajärgede suhtes vastuvõtlikumad.</p> <p>Liikmesriigid tagavad ka selle, et pädevad asutused võtavad energiatõhususe meetmete väljatöötamisel ja rakendamisel meetmeid, et leevendada energiatõhususe meetmete otsest või kaudset negatiivset mõju energiaostuvõimetutele inimestele, madala sissetulekuga leibkondadele või vähekaitsitud rühmadele</p>	Jah	EnKS § 5 lg 10		Kehtiv säte, ei muudetud
<p>78) Artikkel 5 lg 7 Liikmesriigid toetavad avaliku sektori asutusi. Selline toetus võib ilma riigiabi eeskirjade kohaldamist piiramata hõlmata finants- ja tehnilist toetust energiatõhususe parandamise meetmete kasutuselevõtuks ning avaliku sektori asutuste innustamist võtma lisaks energiasäästule arvesse ka laiemat kasu, näiteks sisekliima kvaliteeti, sealhulgas piirkondlikul ja kohalikul tasandil, andes suuniseid, edendades pädevuse arendamist, oskuste omandamist ja koolitusvõimalusi ning soodustades koostööd avaliku sektori asutuste vahel.</p>	Jah	EnKS 6 lg 6		Kehtiv säte, ei muudetud
<p>79) Artikkel 5 lg 8 Liikmesriigid julgustavad avaliku sektori asutusi pöörama tähelepanu</p>	Jah			Praktiline rakendamine, info edastatakse riikliku energia- ja kliimakava

[illegible]

[illegible]

tingimust kohaldatakse üksnes juhul, kui see on energiasäästu ja olelusringi süsinikuheite vähendamise mõttes kulutõhusam ja säästlikum kui selliste hoonete renoveerimine. Iga liikmesriik sõnastab selgelt selliste erandjuhtumite kindlaksmääramise üldkriteeriumid, metoodika ja korra ning avaldab need.				
86) Artikkel 6 lg 5 Hiljemalt 11. oktoobriks 2025 teevad liikmesriigid käesoleva artikli kohaldamiseks selliste köetavate ja/või jahutatavate hoonete inventuuri, mis on avaliku sektori asutuste omanduses või kasutuses ning mille kasulik üldpõrandapind on suurem kui 250 m ² , ning teevad selle üldsusele kättesaadavaks ja ligipääsetavaks. Liikmesriigid ajakohastavad seda inventuuri vähemalt iga kahe aasta tagant. Inventuur seotakse hoonefondi ülevaatamisega, mis tehakse hoonete renoveerimise riiklike kavade raames kooskõlas direktiiviga 2010/31/EL ja asjaomaste andmebaasidega. ELi hoonete registrisse võib koondada üldsusele kättesaadavad ja juurdepääsetavad andmeid hoonete omaduste, renoveerimise ja energiatõhususe kohta, et tagada võrreldavate andmete abil parem arusaamine ehitussektori energiatõhususest. Inventuur sisaldab vähemalt järgmisi andmeid: a) põrandapind ruutmeetrites; b) soojuse, jahutuse, elektrienergia ja sooja veega seotud aastane mõõdetud energiatarbimine, kui need andmed on kättesaadavad; c) iga hoone energiamärgis, mis on välja antud direktiivi 2010/31/EL kohaselt	Jah	EnKS § 5 lg 7		Muudetud säte, eelnõu punkt 25-26
87) Artikkel 6 lg 6 Liikmesriigid võivad otsustada rakendada lõigetes 1–4 sätestatud lähenemisviisi asemel alternatiivset lähenemisviisi, et saavutada avaliku sektori asutuste hoonete puhul igal aastal	Valikuline			Valikuline säte, Eestis ei rakenda.

<p>energiasääst, mis on vähemalt samaväärne lõikes 1 nõutuga.</p> <p>Kõnealuse alternatiivse lähenemisviisi kohaldamisel teevad liikmesriigid järgmist:</p> <p>a) tagavad, et igal aastal kehtestatakse asjakohasel juhul hoonetele renoveerimispass, mis hõlmab vähemalt 3 % avaliku sektori asutustele kuuluvate köetavate ja/või jahutatavate hoonete üldpõrandapinnast. Nende hoonete puhul saavutatakse liginullenergiahooneks renoveerimise eesmärk hiljemalt 2040. aastaks;</p> <p>b) arvestavad lõigete 1–4 kohaldamisega saavutatavat energiasäästu, kasutades võrdluse aluseks olevate avaliku sektori asutuste hoonete energiatarbimise puhul asjakohaseid standardväärtusi enne ja pärast renoveerimist, mille tulemusena need muudetakse liginullenergiahooneteks nagu on osutatud direktiivis 2010/31/EL.</p> <p>Liikmesriigid, kes otsustavad kohaldada alternatiivset lähenemisviisi, teatavad komisjonile hiljemalt 31. detsembriks 2023 oma prognoositavast energiasäästust, millega nad saavutavad 31. detsembriks 2030 lõikega 1 hõlmatud hoonete energiasäästuga vähemalt samaväärse säästu.</p>				
<p>88) Artikkel 7 lg 1</p> <p>Liikmesriigid tagavad, et avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijad, kui nad sõlmivad hankalepinguid ja avaliku sektori kontsessioone väärtusega, mis on võrdne või suurem kui direktiivi 2014/23/EL artiklis 8, direktiivi 2014/24/EL artiklis 4 ja direktiivi 2014/25/EL artiklis 15 sätestatud piirmäärad, ostavad üksnes suure energiatõhususega tooteid, teenuseid, hooneid ja töid vastavalt käesoleva direktiivi IV lisas osutatud nõuetele, kui see on tehniliselt teostatav.</p> <p>Liikmesriigid tagavad samuti, et esimeses lõigus osutatud piirmääradega võrdse või neist suurema väärtusega hankalepingute ja kontsessioonide sõlmimisel, sealhulgas selliste hankalepingute ja kontsessioonide puhul, millele ei ole</p>	<p>Jah</p> <p>Jah</p>	<p>EnKS § 6</p> <p>EnKS § 6 lg 3</p>		<p>Muudetud säte, eelnõu punkt 29</p> <p>Muudetud säte, eelnõu punkt 30</p>

IV lisas esitatud erinõudeid, kohaldavad avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijad kooskõlas artikliga 3 energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet.				
89) Artikkel 7 lg 2 Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kohustusi ei kohaldata, kui need kahjustavad avalikku julgeolekut või pärsivad rahvatervisealastele hädaolukordadele reageerimist. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kohustust kohaldatakse relvajõudude lepingute suhtes vaid sellises ulatuses, mis ei ole mingil viisil vastuolus relvajõudude tegevuse olemuse ja põhieesmärgiga. Nimetatud kohustusi ei kohaldata kaitseotstarbelise varustuse ankelepingute suhtes, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/81/EÜ (39).	Jah	Enks § 6 lg 4 ja 4 ¹		Uus säte, eelnõu punkt 32
90) Artikkel 7 lg 3 Olenemata artikli 29 lõikest 4 tagavad liikmesriigid, et avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijaid hindavad olulise energia osakaaluga teenuslepingute hangete korral, kas saaks sõlmida pikaajalist energiatõhusust andvaid lepinguid, mille tulemusena saavutatakse pikaajaline energiasääst.	Jah	EnKS § 6 lg 3'		Uus säte, eelnõu punkt 31
91) Artikkel 7 lg 4 Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 1 kohaldamist, võib liikmesriik määruse (EL) 2017/1369 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktiga täielikult hõlmatud toodete paketi ostmise puhuks ette näha, et paketi energiatõhusus kokku on prioriteetsem kui paketi üksikute toodete energiatõhusus, ostes toodete paketi, mis vastab kõrgeima kättesaadava energiatõhususe klassi kriteeriumile.	Jah	EnKS § 6 lg 5		Kehtiv säte, ei muudetud
92) Artikkel 7 lg 5 Liikmesriigid võivad nõuda, et avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijad võtaksid käesoleva artikli lõikes 1 osutatud uusi lepinguid sõlmides hanketavades asjakohasel juhul arvesse laiemaid kestlikkuse, sotsiaalseid, keskkonnaalaseid ja ringmajanduse aspekte, et saavutada liidu süsinikuheite vähendamise ja nullsaaste eesmärgid. Asjakohasel juhul ja kooskõlas IV lisaga nõuavad liikmesriigid, et	Valikuline	RHS § 2 lg 2, § 85		Kehtivad sätted, ei muudeta

<p>avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijad võtaksid arvesse liidu keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriume või kättesaadavaid samaväärseid riiklikke kriteeriume</p> <p>Selleks et tagada läbipaistvus energiatõhususe nõuete kohaldamisel hankemenetluses, tagavad liikmesriigid selle, et avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijad teevad üldsusele kättesaadavaks teabe selliste lepingute mõju kohta energiatõhususele, mille maksumus on võrdne lõikes 1 osutatud piirmääradega või nendest suurem, avaldades kõnealuse teabe asjaomaste teadete kaudu andmebaasis Tenders Electronic Daily (TED) kooskõlas direktiividega 2014/23/EL, 2014/24/EL ja 2014/25/EL ning komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2019/1780.</p> <p>Avaliku sektori hankijad võivad otsustada nõuda, et pakkujad avalikustaksid teabe uue hoone ning renoveeritava hoone olelusringi globaalse soojendamise potentsiaali, vähese süsinikuheitega materjalide kasutamise ja kasutatud materjalide ringkasutuse kohta. Avaliku sektori hankijad võivad teha selle teabe lepingute puhul avalikult kättesaadavaks, eelkõige uute hoonete puhul, mille põrandapind on suurem kui 2 000 m²</p> <p>Liikmesriigid toetavad avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijaid energiatõhususe nõuete rakendamisel, sealhulgas piirkondlikul ja kohalikul tasandil, esitades selged reeglid ja suunised (sealhulgas olelusringi kulude ning keskkonnamõju ja -kulude hindamise metoodika), loovad pädevuskeskused, ergutavad avaliku sektori hankijate vahelist (sealhulgas piiriülest) koostööd ning kasutavad võimaluse korral koondhankeid ja digitaalseid hankeid.</p>	<p>Jah</p>	<p>RHS § 2 lg 2, § 85</p>		<p>Kehtivad sätted, ei muudeta</p>
	<p>Valikuline</p>			
	<p>Valikuline</p>	<p>EnKS § 6 lg 6</p>		<p>Kehtiv säte, ei muudeta</p>
<p>93) Artikkel 7 lg 6 Asjakohasel juhul võib komisjon anda riiklikele ametiasutustele ja hankeametnikele täiendavaid suuniseid hankemenetluses energiatõhususe nõuete kohaldamiseks. Selline toetus võib tugevdada olemasolevaid</p>	<p>Ei</p>			<p>Valikuline Komisjoni kohaldamisala</p>

foorumeid, millega liikmesriike toetada, näiteks läbi kooskõlastatud tegevuse, ja võib aidata neil võtta arvesse keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriume				
94) Artikkel 7 lg 7 Liikmesriigid kehtestavad avaliku sektori asutuste ostude ja aastaeelarve koostamise ning raamatupidamise kohta kehtivad õiguslikud ja reguleerivad sätted ning haldustavad, mis on vajalikud selleks, et avaliku sektori hankijaid ei hoitaks tagasi energiatõhusust suurendavate investeeringute tegemisest ning energiatõhususe lepingute ja pikaajaliste lepinguliste kolmanda isiku poolt rahastamise võimaluste kasutamisest	Jah	EnKS § 5 lg 10 p 3 EnKS § 6 lg 6 ' RHS § 2 lg 2		Kehtivad sätted, mis tagavad sätte sisu, ei muudeta.
95) Artikkel 7 lg 8 Liikmesriigid peavad kõrvaldama kõik õigusnormidega seotud ja muud tõkked energiatõhususe saavutamisele, eriti seoses avaliku sektori asutuste ostude ja aastaeelarve koostamise ning raamatupidamise kohta kehtivate õiguslike ja reguleerivate sätete ning haldustavadega, et avaliku sektori asutusi ei hoitaks tagasi selliste investeeringute tegemisest, millega suurendatakse energiatõhusust, ning energiatõhususe lepingute ja pikaajaliste lepinguliste kolmanda isiku poolt rahastamise võimaluste kasutamisest. Liikmesriigid annavad komisjonile oma määruse (EL) 2018/1999 artikli 17 kohaselt esitatud lõimitud riiklike energia- ja kliimaalaste eduaruannete osana aru meetmetest, mis on võetud energiatõhususe suurendamise kasutuselevõttu takistavate tõkete kõrvaldamiseks	Jah Jah	EnKS § 5 lg 10 p 3 EnKS § 6 lg 6 ' RHS § 2 lg 2		Rakenduslik soovitus, nimetatud sätted tagavad rakendamise. Info edastatakse riikliku energia- ja kliimakava eduaruannetes ((EL) 2018/1999 määrus)
96) Artikkel 8 lg 1 Liikmesriigid peavad saavutama lõppkasutuse kumulatiivse energiasäästu, mis on vähemalt võrdne järgmisega: a) igal aastal 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020 uus energiasääst 1,5 % aastasest energiamüügist lõpptarbijatele, arvestatuna 1. jaanuarile 2013 eelnenud viimase kolme aasta keskmisena. Transpordis kasutatava	Jah Jah	EnKS § 16 lg 2 + VV määrus nr. 104 lg 2 EnKS 14 lg 2 ¹ + EnKS § 14 lg 3		Kehtiv säte, ei muudeta sh. ka VV määrus Kehtiv säte, ei muudeta Muudetud säte, eelnõu punkt 39

<p>energia müügi mahu võib sellest arvutusest täielikult või osaliselt välja jätta;</p> <p>b) igal aastal alates 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2030 uus energiasääst:</p> <p>i) 0,8 % aastasest energia lõpptarbimisest perioodil 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2023, arvestatuna 1. jaanuarile 2019 eelnenud viimase kolme aasta keskmisena;</p> <p>ii) 1,3 % aastasest energia lõpptarbimisest perioodil 1. jaanuarist 2024 kuni 31. detsembrini 2025, arvestatuna 1. jaanuarile 2019 eelnenud viimase kolme aasta keskmisena;</p> <p>iii) 1,5 % aastasest energia lõpptarbimisest perioodil 1. jaanuarist 2026 kuni 31. detsembrini 2027, arvestatuna 1. jaanuarile 2019 eelnenud viimase kolme aasta keskmisena;</p> <p>iv) 1,9 % aastasest energia lõpptarbimisest perioodil 1. jaanuarist 2028 kuni 31. detsembrini 2030, arvestatuna 1. jaanuarile 2019 eelnenud viimase kolme aasta keskmisena.</p> <p>Erandina esimese lõigu punkti b alapunktist i peavad Küpros ja Malta igal aastal 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2023 saavutama uue energiasäästu, mis on võrdne 0,24 %-ga aastasest energia lõpptarbimisest, arvestatuna 1. jaanuarile 2019 eelnenud viimase kolme aasta keskmisena.</p> <p>Erandina esimese lõigu punkti b alapunktidest ii, iii ja iv peavad Küpros ja Malta igal aastal 1. jaanuarist 2024 kuni 31. detsembrini 2030 saavutama uue energiasäästu, mis on võrdne 0,45 %-ga aastasest energia lõpptarbimisest, arvestatuna 1. jaanuarile 2019 eelnenud viimase kolme aasta keskmisena.</p> <p>Liikmesriigid otsustavad, kuidas jaotada uue säästu arvutatud kogus esimese lõigu punktides a ja b osutatud ajavahemike peale, tingimusel et nõutav lõppkasutuse summaarne kumulatiivne energiasääst on saavutatud kummagi kohustusperioodi lõpuks.</p>	<p>Jah</p>	<p>EnKS § 14 lg 2¹</p>		
	<p>Ei</p>			<p>Ei puuduta Eestit.</p>
	<p>Ei</p>			<p>Ei puuduta Eestit</p>
	<p>Valikuline</p>			<p>Juba rakendatud.</p>

[illegible]

<p>nende poliitikameetmete rakendamises</p> <p>Liikmesriigid kehtestavad ja saavutavad teatava osa nõutavast lõpptarbimise kumulatiivsest energiasäästust energiaostu võimetute inimeste, vähekaitsitud tarbijate, madala sissetulekuga leibkondades elavate inimeste ja asjakohasel juhul nende inimeste seas, kes elavad sotsiaaleluruumides. See osakaal peab olema vähemalt võrdne energiaostuvõimetute leibkondade osakaaluga, nagu on hinnatud määruse (EL) 2018/1999 artikli 3 lõike 3 punkti d kohaselt koostatud riiklikes energia- ja kliimakavades.</p> <p>Liikmesriigid võtavad oma riiklikes energia- ja kliimakavades energiaostuvõimetuse osakaalu hindamisel arvesse järgmisi näitajaid:</p> <p>a) suutmatust hoida kodu piisavalt soojana (Eurostat, SILC [ilc_mdcs01]);</p> <p>b) kommunaalteenuste arvete võlgnevused (Eurostat, SILC, [ilc_mdcs07]);</p> <p>c) nende inimeste koguarv, kes elavad ehitises, mille katus lekib, mille seinad, põrandad või vundament on niisked või aknaraamid ja põrandad mädanenud (Eurostat, SILC [ilc_mdho01]);</p> <p>d) vaesusriski määr (Eurostat, SILC ja ECHP uuringud [ilc_li02]) (piirväärtus: 60 % keskmisest ekvivalentsest sissetulekust pärast sotsiaalsiirdeid)</p> <p>Kui liikmesriik ei ole riiklikus energia- ja kliimakavas teatanud hinnangulist energiaostuvõimetute leibkondade osakaalu, peab energiaostuvõimetute inimeste, vähekaitsitud tarbijate, madala sissetulekuga leibkondades elavate inimeste ja asjakohasel juhul nende inimeste puhul, kes elavad sotsiaaleluruumides, summaarse lõpptarbimise energiasäästu nõutava koguse osakaal olema vähemalt võrdne kolmandas lõigus osutatud näitajate osakaalude aritmeetilise keskmisega</p> <p>2019. aastal, või kui need näitajad ei ole 2019. aasta kohta kättesaadavad, siis ekstrapoleeritakse lineaarselt nende</p>	<p>Ei</p>			<p>Info edastatakse riikliku energia- ja kliimakava eduaruannetes ((EL) 2018/1999 määrus)</p>
--	------------------	--	--	--

[illegible]

<p>osutatud energiasäästukohustuse suhtes mis tahes lõikes 6 osutatud võimalust, kehtestavad nad:</p> <p>a) oma aastase säästu määra, mida kohaldatakse nende summaarse lõppenergiasäästu arvutamisel, mis tagab, et nende energia netosäästu lõplik kogus ei ole nimetatud punktis nõutust väiksem;</p> <p>b) arvutamise lähtetsenaariumi, millest võidakse täielikult või osaliselt välja jätta transpordis kasutatav energia</p>				
<p>103) Artikkel 8 lg 8</p> <p>Tingimusel, et järgitakse lõiget 9, võib liikmesriik:</p> <p>a) teha lõike 1 esimese lõigu punkti a kohase arvutuse, kasutades väärtusena 1 % 2014. ja 2015. aastal, 1,25 % 2016. ja 2017. aastal ning 1,5 % 2018., 2019. ja 2020. aastal;</p> <p>b) jätta arvutusest täielikult või osaliselt välja lõike 1 esimese lõigu punktis a osutatud kohustusperioodi puhul sellise energia müügi mahu või nimetatud lõigu punkti b alapunktis i osutatud kohustusperioodi puhul sellise energia lõpptarbimise mahu, mida kasutatakse direktiivi 2003/87/EÜ I lisas loetletud tööstusharudes;</p> <p>c) lubada arvata lõike 1 esimese lõigu punktis a ja punkti b alapunktis i nõutavast energiasäästu kogusest maha energiasäästu, mis on saavutatud energia muundamise, jaotuse ja ülekande sektorites, sealhulgas töhusa kaugkütte ja -jahutuse infrastruktuuris, artikli 25 lõike 4 punktis a, artikli 26 lõikes 7 ning artikli 27 lõikes 1, 5–9 ja 11 sätestatud nõuete rakendamise tulemusena. Liikmesriigid teavitavad komisjoni käesoleva punkti kohastest ning nende poolt vastavalt artiklile 3 ja artiklitele 7–12 esitatud lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade osana ajavahemikuks 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2030 kavandatud poliitikameetmetest. Kõnealuste meetmete mõju arvutatakse V lisa kohaselt ja lisatakse nimetatud kavadesse;</p> <p>d) võtta nõutava energiasäästu koguse arvutamisel arvesse energiasäästu, mis tuleneb üksikmeetmetest, mida on rakendatud alates 31. detsembrist 2008, mis avaldavad jätkuvalt mõju 2020. aastal seoses lõike 1 esimese lõigu punktis a osutatud kohustusperioodiga ja pärast 2020.</p>	<p>Jah</p> <p>Jah</p> <p>Jah</p> <p>Jah</p> <p>Jah</p> <p>Ei</p>	<p>EnKS § 15 lg 3</p> <p>EnKS § 15 lg 1 p 1</p> <p>EnKS § 15 lg 2</p> <p>EnKs § 15 lg 1 p 3</p>		<p>Kehtiv säte, ei muudeta</p> <p>Kehtiv säte, ei muudeta</p> <p>Kehtiv säte, ei muudeta</p> <p>Kehtiv säte, ei muudeta</p> <p>Kehtiv säte, ei muudeta</p> <p>Valikuline säte, mida Eestis ei rakendata</p>

<p>aastat seoses nimetatud lõigu punkti b alapunktis i osutatud kohustusperioodiga ning mida on võimalik mõõta ja kontrollida;</p> <p>e) võtta nõutava energiasäästu koguse arvutamisel arvesse energiasäästu, mis tuleneb poliitikameetmetest, kui on võimalik näidata, et tänu kõnealustele meetmetele rakendatakse alates 1. jaanuarist 2018 kuni 31. detsembrini 2020 üksikmeetmeid, mis tagavad energiasäästu pärast 31. detsembrit 2020;</p> <p>f) jätta lõike 1 esimese lõigu punktis a ja punkti b alapunktis i nõutava energiasäästu koguse arvutamisel välja 30 % tõendatult hoonete välispinnal ja hoonete sees oma tarbeks toodetud energia kogusest, mis on saadud tänu poliitika meetmetele, millega edendatakse uute taastuvenergialahenduste paigaldamist;</p> <p>g) võtta lõike 1 esimese lõigu punktis a ja punkti b alapunktis i nõutava energiasäästu koguse arvutamisel arvesse energiasäästu, mis ületab energiasäästu, mis tuleb saavutada kohustusperioodil 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020, tingimusel et selline sääst tuleneb artiklites 9 ja 10 osutatud poliitikameetmete alusel võetud üksikmeetmetest, millest liikmesriigid on teada andnud oma riiklikes energiatõhususe tegevuskavades ning mille kohta nad on aru andnud oma eduaruannetes vastavalt artiklile 26</p>	<p>Ei</p> <p>Ei</p>			<p>Valikuline säte, mida Eestis ei rakendata</p> <p>Valikuline säte, mida Eestis ei rakendata</p>
<p>104) Artikkel 8 lg 9</p> <p>Liikmesriigid kohaldavad lõike 8 kohaselt valitud variante ning arvutavad nende mõju lõike 1 esimese lõigu punktis a ja punkti b alapunktis i osutatud kohustusperioodi kohta eraldi:</p> <p>a) lõike 1 esimese lõigu punktis a osutatud kohustusperioodi jooksul nõutava energiasäästu koguse arvutamiseks võivad liikmesriigid kohaldada variante, mis on lõike 8 punktides a–d loetletud variante. Kõik lõike 8 kohaselt valitud variandid koos ei tohi kokku anda üle 25 % energiasäästust, millele on osutatud lõike 1 esimese lõigu punktis a;</p> <p>b) lõike 1 esimese lõigu punkti b alapunktis i osutatud kohustusperioodil nõutava</p>	<p>Jah</p> <p>Ei</p>	EnKS § 15 lg 3		<p>Kehtiv säte, ei muudeta</p> <p>Valikuline säte, mida Eestis ei rakendata</p>

<p>energiasäästu koguse arvutamiseks võivad liikmesriigid kasutada lõike 8 punktides b–g loetletud variante, kui lõike 8 punktis d osutatud üksikmeetmed avaldavad jätkuvalt kontrollitavat ja mõõdetavat mõju pärast 31. detsembrist 2020. Kõik lõike 8 kohaselt valitud variandid koos ei tohi tuua kaasa suuremat energiasäästu kui 35 % energiasäästu kogusest, mis on arvutatud kooskõlas lõigetega 6 ja 7.</p> <p>Sõltumata sellest, kas liikmesriigid jätavad arvutamise lähtestsenaariumist täielikult või osaliselt välja transpordis kasutatava energia või kasutavad lõikes 8 loetletud varianti, tagavad nad, et lõike 1 esimese lõigu punkti b alapunktis i osutatud kohustusperioodil 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2023 energia lõpptarbimises saavutata uue säästu netokogus ei ole väiksem kui kogus, mis saavutatakse kõnealuses punktis osutatud aastase energiasäästu määra kohaldamisel</p>	Ei			Info edastatakse riikliku energia- ja kliimakava eduaruannetes ((EL) 2018/1999 määrus)
<p>105) Artikkel 8 lg 10 Liikmesriigid kirjeldavad oma lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade ajakohastatud versioonides, mis esitatakse vastavalt määruse (EL) 2018/1999 artikli 14 lõikele 2, oma järgmistes riiklikes energia- ja kliimakavades, mis esitatakse vastavalt määruse (EL) 2018/1999 artiklile 3 ja artiklitele 7–12 ning millest teatatakse kooskõlas määruse (EL) 2018/1999 III lisaga, ning vastavates eduaruannetes, kuidas arvutatakse energiasäästu kogus, mis tuleb saavutada ajavahemikul 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2030, ja asjakohasel juhul selgitavad, kuidas kehtestati aastase energiasäästu määr ja arvutamise lähtestsenaarium ning milliseid käesoleva artikli lõikes 8 esitatud variante kohaldati ja mil määral</p>	Jah			Info edastatakse riikliku energia- ja kliimakava eduaruannetes ((EL) 2018/1999 määrus)
<p>106) Artikkel 8 lg 11 Liikmesriigid teatavad komisjonile nende poolt vastavalt määruse (EL) 2018/1999 artikli 14 lõikele 2 esitatud lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade ajakohastatud versioonide osana ning vastavalt määruse (EL) 2018/1999 artiklile 3 ja artiklitele 7–12 esitatud lõimitud riiklike energia- ja</p>	Jah			Info edastatakse riikliku energia- ja kliimakava eduaruannetes ((EL) 2018/1999 määrus)

<p>kliimakavade osana käesoleva artikli lõike 1 esimese lõigu punktis b ja lõikes 3 osutatud nõutava energiasäästu koguse, selliste poliitikameetmete kirjelduse, mida tuleb rakendada, et saavutada lõpptarbimise kumulatiivse energiasäästu nõutav kogusumma, ja nende arvutusmeetodid vastavalt käesoleva direktiivi V lisale. Liikmesriigid kasutavad komisjoni poolt liikmesriikidele ettenähtud aruandevormi</p>				
<p>107) Artikkel 8 lg 12 Kui komisjon järeldeb määruse (EL) 2018/1999 artikli 29 kohase lõimitud riiklike energia- ja kliimaalaste eduaruannete hindamise või määruse (EL) 2018/1999 artikli 14 kohaselt esitatud lõimitud riikliku energia- ja kliimakava projekti või viimase ajakohastatud versiooni või määruse (EL) 2018/1999 artikli 3 ja artiklite 7–12 kohase järgmise lõimitud riikliku energia- ja kliimakava projekti ja lõppversiooni hindamise alusel, et poliitikameetmed ei taga nõutava kumulatiivse lõppenergiakasutuse säästu saavutamist kohustusperioodi lõpuks, siis võib komisjon kooskõlas määruse (EL) 2018/1999 artikliga 34 anda soovitusi liikmesriikidele, kelle poliitikameetmed ei ole komisjoni hinnangul piisavad nende energiasäästukohustuse täitmise tagamiseks.</p>	Ei			<p>Komisjoni kohaldamisala Kuid on mehhanism kuidas Komisjon käitub kui eesmäärke ei täideta.</p>
<p>108) Artikkel 8 lg 13 Kui liikmesriik ei ole saavutanud nõutavat summaarset lõppkasutuse energiasäästu iga lõikes 1 sätestatud kohustusperioodi lõpuks, peab ta saavutama lisaks järgmise kohustusperioodi lõpuks nõutavale summaarsele lõppkasutuse energiasäästule ka puudu jäänud energiasäästu. Kui aga liikmesriik on saavutanud nõutavast tasemest suurema summaarse lõppkasutuse energiasäästu iga lõikes 1 sätestatud kohustusperioodi lõpuks, siis on tal õigus kanda kõlblik summa (kuni 10 % kõnealusest ülejäägist) üle järgmisse kohustusperioodi, ilma et sihteesmärki suurendataks.</p>	<p>Jah</p> <p>Jah</p>	<p>EnKS § 16¹ lg 4</p> <p>EnKS § 16¹ lg 5</p>		<p>Uued sätted, eelnõu punkt 41</p>
<p>109) Artikkel 8 lg 14 Liikmesriigid tõendavad oma riiklike energia- ja kliimakavade</p>	Jah			<p>Info edastatakse riikliku energia- ja kliimakava</p>

<p>ajakohastatud versioonide osana, mis esitatakse vastavalt määruse (EL) 2018/1999 artikli 14 lõikele 2, oma riiklike energia- ja kliimaalaste eduaruannete osana, mis esitatakse vastavalt kõnealuse määruse artiklile 17, ning oma järgmiste lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade osana, mis esitatakse vastavalt kõnealuse määruse artiklile 3 ja artiklitele 7–12, järgmist, lisades asjakohasel juhul tõendusmaterjali ja arvutused:</p> <p>a) et kui tegemist on poliitikameetmete või üksikmeetmete kattuva mõjuga, ei arvestata energiasäästu kahekordselt;</p> <p>b) kuidas käesoleva artikli lõike 1 esimese lõigu punkti b kohaselt saavutatud energiasääst aitab kaasa nende artikli 4 kohase riikliku panuse saavutamisele;</p> <p>c) et energiasäästukohustuse täitmiseks kehtestatakse poliitikameetmed, mis on kavandatud kooskõlas käesoleva artikli nõuetega, ning et need poliitikameetmed on kõlblikud ja asjakohased, et tagada nõutud summaarse lõpptarbimise energiasäästu saavutamine iga kohustusperioodi lõpuks.</p>				<p>eduaruannetes ((EL) 2018/1999 määrus)</p>
<p>110) Artikkel 9 lg 1 Kui liikmesriigid otsustavad täita oma kohustusi artikli 8 lõike 1 kohaselt nõutava energiasäästu koguse saavutamiseks energiatõhususkohustuste süsteemi abil, tagavad nad, et iga liikmesriigi territooriumil tegutsevad, käesoleva artikli lõikes 3 osutatud kohustatud isikud täidavad oma lõppkasutuse kumulatiivse energiasäästu nõude, mis on sätestatud artikli 8 lõikes 1, ilma et see piiraks artikli 8 lõigete 8 ja 9 kohaldamist. Asjakohasel juhul võivad liikmesriigid otsustada, et kohustatud isikud täidavad kõnealuse energiasäästunõude täielikult või osaliselt rahalise sissemaksega riiklikku energiatõhususe fondi vastavalt artikli 30 lõikele 14.</p>	Ei			<p>Valikuline säte, mida Eesti ei rakenda</p>
<p>111) Artikkel 9 lg 2 Kui liikmesriigid otsustavad täita oma kohustusi artikli 8 lõike 1 kohaselt nõutava energiasäästu koguse saavutamiseks energiatõhususkohustuste süsteemi</p>	Ei			<p>Valikuline säte, mida Eesti ei rakenda</p>

abil, siis võivad nad määrata avaliku sektori rakendusasutuse, kes seda süsteemi haldab.				
112) Artikkel 9 lg 3 Objektiivseid ja mittediskrimineerivaid kriteeriume aluseks võttes määravad liikmesriigid kohustatud isikud oma territooriumil tegutsevate ülekandevõrguettevõtjate, jaotusvõrguettevõtjate, energiatarnijate, energia-jaemüügiettevõtjate ja transpordikütusetarnijate või -jaemüüjate seast. Kohustuse täitmiseks vajaliku energiasäästu koguse peavad saavutama liikmesriigi poolt lõpptarbijate seast määratud kohustatud isikud, sõltumata artikli 8 lõike 1 kohaselt tehtud arvutusest, või kui liikmesriigid nii otsustavad, siis muud isikud sertifitseeritud energiasäästuna, nagu on sätestatud käesoleva artikli lõike 11 punktis a.	Ei			Valikuline säte, mida Eesti ei rakenda
113) Artikkel 9 lg 4 Kui lõike 3 kohaseks kohustatud isikuks määratakse energia-jaemüügiettevõtja, tagavad liikmesriigid, et oma kohustust täites ei loo energia-jaemüügiettevõtja tarbijatele tarnija vahetamiseks tõkkeid	Ei			Valikuline säte, mida Eesti ei rakenda
114) Artikkel 9 lg 5 Liikmesriigid võivad nõuda kohustatud isikutelt, et nad saavutaksid osa oma energiasäästukohustustest energiaostu võimetute inimeste, vähekaitsitud tarbijate, madala sissetulekuga leibkondades elavate inimeste ja asjakohasel juhul nende inimeste seas, kes elavad sotsiaaleluruumides. Liikmesriigid võivad ka nõuda kohustatud isikutelt energiakulude vähendamise eesmärkide saavutamist, tingimusel et selle tulemuseks on lõppkasutuse energiasääst ning eesmärgid arvutatakse V lisa kohaselt, ja energiasäästu saavutamist, edendades energiatõhususe parandamise meetmeid, sealhulgas rahalise toetuse meetmeid, millega leevendatakse süsiniku hinna mõju VKEdele ja mikroettevõtjatele.	Ei			Valikuline säte, mida Eesti ei rakenda
115) Artikkel 9 lg 6 Liikmesriigid võivad nõuda kohustatud isikutelt koostööd sotsiaalteenuste osutajatega ning piirkondlike ja kohalike	Ei			Valikuline säte, mida Eesti ei rakenda

<p>omavalitsustega, et edendada energiatõhususe parandamise meetmeid energiaostuvõimetute inimeste, vähekaitsstud tarbijate, madala sissetulekuga leibkondades elavate inimeste ja asjakohasel juhul nende inimeste seas, kes elavad sotsiaalelu ruumides. See hõlmab energiaostuvõimetuse ohus või selle mõjule vastuvõtlikumate rühmade erivajaduste kindlakstegemist ja käsitlemist. Et kaitsta energiaostuvõimetuid inimesi, vähekaitsstud tarbijaid ja asjakohasel juhul neid inimesi, kes elavad sotsiaaleluruumides, julgustavad liikmesriigid kohustatud isikuid võtma selliseid meetmeid nagu hoonete, sealhulgas sotsiaaleluruumide renoveerimine, seadmete väljavahetamine, rahaline toetus ja stiimulid energiatõhususe parandamiseks kooskõlas riiklike rahastamis- ja toetuskavade või energiaaudititega. Liikmesriigid tagavad selliste meetmete kõlblikkuse individuaalsete korterite puhul, mis asuvad mitme korteriga hoonetes.</p>				
<p>116) Artikkel 9 lg 7 Lõigete 5 ja 6 kohaldamisel nõuavad liikmesriigid kohustatud isikutelt, et nad esitaksid igal aastal aruande selle kohta, kuidas kohustatud isikud on saavutanud energiasäästu meetmetest, mida edendatakse energiaostuvõimetute inimeste, vähekaitsstud tarbijate, madala sissetulekuga leibkondades elavate inimeste ja asjakohasel juhul nende inimeste seas, kes elavad sotsiaaleluruumides, ning nõuavad nende kohustatud isikute lõpptarbijate kohta kokkuvõtlikku statistilist teavet, milles näidatakse ära energiasäästu muutused võrreldes varem esitatud teabega, ning teavet pakutava tehnilise ja rahalise toetuse kohta.</p>	Ei			Valikuline säte, mida Eesti ei rakenda
<p>117) Artikkel 9 lg 8 Liikmesriigid väljendavad igalt kohustatud isikult nõutavat energiasäästu kas primaarenergia tarbimise või energia lõpptarbimisena. Nõutava energiasäästu koguse väljendamiseks valitud meetodit kasutatakse ka kohustatud isikute teatatud energiasäästu arvutamiseks. Energiasäästu koguste ümberarvutamisel kasutatakse</p>	Ei			Valikuline säte, mida ei rakenda

alumisi kütteväärtusi, millele on osutatud komisjoni rakendusmääruse (EL) 2018/2066 (41) VI lisas, ja artiklis 31 osutatud primaarenergiategurit, välja arvatud juhul, kui muude ümberarvutustegurite kasutamist saab põhjendada.				
118) Artikkel 9 lg 9 Liikmesriigid asutavad mõõtmis-, kontrolli- ja tõendamissüsteemid, et dokumenteeritult kontrollida vähemalt statistiliselt olulist osa ja esindavat valimit kohustatud isikute poolt kasutusele võetud energiatõhususe parandamise meetmetest. Mõõtmine, kontrollimine ja tõendamine peab toimuma kohustatud isikutest sõltumatult. Kui üksus on riiklike energiatõhususkohustuste süsteemi poolt kohustatud isik artikli 9 ning hoonete ja maanteetranspordi ELi HKS kohaselt kooskõlas direktiiviga 2003/87/EÜ, siis tagatakse seire- ja tõendamissüsteemiga, et süsiniku edasikantav hind kütuse tarbimiseks väljastamisel kooskõlas direktiiviga 2003/87/EÜ võetakse arvesse selle üksuse energiasäästumeetmete energiasäästude arvutamisel ja nendest teatamisel.	Ei			Valikuline säte, mida Eesti ei rakenda
119) Artikkel 9 lg 10 Kehtestatud mõõtmis-, kontrolli- ja tõendamissüsteemidest, sealhulgas (kuid mitte ainult) kasutatud meetoditest, tuvastatud probleemidest ja nende käsitlemise viisidest, teavitavad liikmesriigid vastavalt määruse (EL) 2018/1999 artiklile 17 esitatavate lõimitud riiklike energia- ja kliimaalaste eduaruannete osana komisjoni.	Ei			Valikuline säte, mida Eesti ei rakenda
120) Artikkel 9 lg 11 Energiatõhususkohustuste süsteemi raames võivad liikmesriigid lubada kohustatud isikutel: a) arvestada oma kohustuste täitmisena energiateenuseosutaja või muu kolmanda isiku saavutatud sertifitseeritud energiasäästu, sealhulgas ka siis, kui kohustatud isikud edendavad muude riigi heakskiidetud asutuste või avaliku sektori asutuste kaudu meetmeid, mis võivad hõlmata ametlikke partnerlusi ja mida võib täiendada muude rahastamisallikatega;	Ei			Valikuline säte, mida Eesti ei rakenda

b) arvestada asjaomasel aastal saavutatud energiasäästu nii, nagu see oleks saavutatud mis tahes eelmisel neljal või järgmisel kolmel aastal, kuid mitte pärast artikli 8 lõikes 1 sätestatud kohustusperioodide lõppu. Kui liikmesriigid seda lubavad, tagavad nad, et esimese lõigu punktis a osutatud energiasäästu sertifitseerimisel kehtib liikmesriikide kehtestatud selge, läbipaistev ja kõikidele turuosalistele avatud ja sertifitseerimiskulude minimeerimist taotlev heakskiitmismenetlus. Liikmesriigid hindavad ja asjakohasel juhul võtavad meetmeid, et minimeerida energiatõhususkohustuste süsteemide otsese ja kaudsete kulude mõju rahvusvahelisele konkurentsile avatud energiamahukate tööstusharude konkurentsivõimele				
121) Artikkel 9 lg 12 Liikmesriigid avaldavad kord aastas kõikide kohustatud isikute või kohustatud isiku iga allkategorias saavutatud energiasäästu ja süsteemiga saavutatud koguenergiesäästu.	Ei			Valikuline säte, mida Eesti ei rakenda
122) Artikkel 10 lg 1 Kui liikmesriigid otsustavad täita oma kohustusi artikli 8 lõike 1 kohaselt nõutava energiasäästu saavutamiseks alternatiivsete poliitikameetmetega, tagavad nad, et artikli 8 lõikes 1 nõutud energiasäästu saavutavad lõpptarbijad, ilma et see piiraks artikli 8 lõigete 8 ja 9 kohaldamist.	Jah	EnKS § 23 lg 1 p 1		Kehtiv säte, ei muudeta
123) Artikkel 10 lg 2 Kõikide meetmete jaoks, mis ei ole maksustamismeetmed, loovad liikmesriigid mõõtmis-, kontrollimis- ja tõendamissüsteemi, mille alusel kontrollitakse dokumenteeritult vähemalt statistiliselt olulist ja esindavat valimit osalevate või volitatud isikute poolt energiatõhususe suurendamiseks võetud meetmetest. Mõõtmine, kontrollimine ja tõendamine peab toimuma osalevatest või volitatud isikutest sõltumatult.	Jah	EnKS § 23 lg 1 p 1		Kehtiv säte, ei muudeta
124) Artikkel 10 lg 3 Kehtestatud mõõtmis-, kontrolli- ja tõendamissüsteemidest, sealhulgas (kuid mitte ainult) kasutatud meetoditest, tuvastatud probleemidest ja nende käsitlemise viisidest, teavitavad liikmesriigid vastavalt määruse (EL)	Jah			Info edastatakse riikliku energia- ja kliimakava eduaruannetes ((EL) 2018/1999 määrus)

2018/1999 artiklile 17 esitatavate lõimitud riiklike energia- ja kliimaalaste eduaruannete osana komisjoni.				
125) Artikkel 10 lg 4 Maksustamismeetmest teatamisel tõendavad liikmesriigid, kuidas maksustamismeetme kavandamisel on tagatud hinnasignaali mõjus, näiteks maksumäär ja nähtavus aja jooksul. Maksumäära alandamise korral peavad liikmesriigid põhjendama, kuidas maksustamismeetmetega kaasneb endiselt uus energiasääst.	Jah			Info edastatakse riikliku energia- ja kliimakava eduaruannetes ((EL) 2018/1999 määrus)
126) Artikkel 11 lg 1 Liikmesriigid tagavad, et ettevõtted, mille viimase kolme aasta keskmine aastane energiatarbimine kõigi energiakandjate summana on olnud suurem kui 85 TJ, rakendavad energijuhtimissüsteemi. Energiajuhtimissüsteemi sertifitseerib sõltumatu asutus vastavalt asjaomastele Euroopa või rahvusvahelistele standarditele. Liikmesriigid tagavad, et esimeses lõigus osutatud ettevõtetel on energijuhtimissüsteem hiljemalt 11. oktoobriks 2027	Jah Jah Jah	EnKS § 28 lg 1 EnKS § 27 lg 4 EnKS § 38		Muudetud säte, eelnõu punkt 46 Kehtiv säte. Ei muudeta Rakendusätte muutmine, eelnõu punkt 52
127) Artikkel 11 lg 2 Liikmesriigid tagavad, et ettevõtetele, mille viimase kolme aasta keskmine aastane energiatarbimine kõigi energiakandjate summana on olnud suurem kui 10 TJ ja mis ei rakenda energijuhtimissüsteemi, tehakse energiaaudit. Selliseid energiaauditeid: a) teevad kvalifitseeritud või krediteeritud eksperdid sõltumatult ja kulutõhusalt kooskõlas artikliga 28 või neid b) rakendavad ja kontrollivad sõltumatud asutused liikmesriikide õigusaktide alusel. Liikmesriigid tagavad, et esimeses lõigus osutatud ettevõtted teevad esimese energiaauditi hiljemalt 11. oktoobriks 2026 ja et järgnevad energiaauditid tehakse vähemalt iga nelja aasta järel. Kui sellised ettevõtted juba teevad energiaauditeid vastavalt esimesele lõigule, jätkavad nad seda vähemalt iga nelja aasta järel kooskõlas käesoleva direktiiviga.	Jah Jah Jah	EnKS § 28 lg 1 EnKS § 27 lg 1 EnKS § 38		Muudetud säte, eelnõu punkt 46 Kehtiv säte. Ei muudeta Rakendusätte muutmine, eelnõu punkt 52

<p>Asjaomased ettevõtted koostavad nendest energiaaudititest tulenevate soovitude alusel konkreetse ja teostatava tegevuskava. Tegevuskavas määratakse kindlaks meetmed iga auditisoovituse rakendamiseks, kui see on tehniliselt ja majanduslikult teostatav. Tegevuskava esitatakse ettevõtte juhtkonnale.</p> <p>Lisaks tagavad liikmesriigid, et kõnealused tegevuskavad ja soovitude rakendamise määr avaldatakse ettevõtte aastaaruandes ning avalikustatakse, välja arvatud teave, mida reguleerivad kaubandus- ja ärisaladust ning konfidentsiaalsuse kaitset käsitlevad liidu ja liikmesriigi õigusaktid</p>	Jah	EnKS § 27 lg 5 + MTMm 76		Muudetud säte, eelnõu punkt 45, rakendusakti määrus 76 muutmine (SK Lisa 2)
	Jah			Rakendusakti määrus 76 muutmine (SK Lisa 2)
<p>128) Artikkel 11 lg 3 Kui asjaomasel aastal on lõikes 1 osutatud ettevõtte aastane tarbimine üle 85 TJ ja kui lõikes 2 osutatud ettevõtte aastane tarbimine on suurem kui 10 TJ, tagavad liikmesriigid, et see teave tehakse kättesaadavaks käesoleva artikli rakendamise eest vastutavatele liikmesriigi asutustele.</p> <p>Selleks võivad liikmesriigid edendada uue või olemasoleva platvormi kasutamist, mis aitaks koguda nõutavaid andmeid riigi tasandil.</p>	Jah	EnKS § 28 lg 3		Kehtiv säte, ei muudeta
	Valikuline			Praktiline rakendamine, koostöös reaalaja majanduse platvormiga
<p>129) Artikkel 11 lg 4 Liikmesriigid võivad innustada lõigetes 1 ja 2 osutatud ettevõtteid esitama oma aastaaruandes teabe oma aastase energiatarbimise kohta kWh-des, aastas tarbitud vee mahu kohta kuupmeetrites ning võrdluse oma energia- ja veetarbimisega eelmistel aastatel.</p>	Jah	MTMm 76		Rakendusakti määrus 76 muutmine (SK Lisa 2)
<p>130) Artikkel 11 lg 5 Liikmesriigid soodustavad seda, et kõikidele lõpptarbijatele on kättesaadavad sellised energiaauditid, mis on kulutõhusad ning mida</p> <p>a) teevad kvalifitseeritud või akrediteeritud eksperdid vastavalt kvalifitseerimiskriteeriumidele ning sõltumatult ja kulutõhusalt või mida</p> <p>b) rakendavad ja kontrollivad sõltumatud asutused liikmesriikide õigusaktide alusel.</p>	Jah	EnKS § 27 lg 1		Kehtiv säte, ei muudeta
	Jah	EnKS § 27 lg 3		Kehtiv säte, ei muudeta

<p>Esimeses lõigus osutatud energiaauditeid võivad teha asutusesisesed eksperdid või energiaaudiitorid, tingimusel et asjaomane liikmesriik on kehtestanud nende auditite kvaliteedi tagamise süsteemi, sealhulgas asjakohasel juhul süsteemi, mille kohaselt valitakse igal aastal vähemalt statistiliselt oluline osa kõikidest asutusesiseste ekspertide või energiaaudiitorite poolt tehtud energiaaudititest juhuslikult.</p> <p>Energiaauditite ja energijuhtimissüsteemide kvaliteedi tagamise nimel kehtestavad liikmesriigid läbipaistvad ja mittediskrimineerivad energiaauditite miinimumkriteeriumid kooskõlas VI lisaga ning võttes arvesse asjaomaseid Euroopa või rahvusvahelisi standardeid.</p> <p>Liikmesriigid määravad pädeva asutuse või organi tagamaks, et järgitakse energiaauditite tegemise tähtaegu, mis on kehtestatud käesoleva artikli lõikes 2, ning kohaldatakse õigesti VI lisas sätestatud miinimumkriteeriume.</p> <p>Energiaauditid ei sisalda tingimusi, mis ei lase audititulemusi edastada mis tahes kvalifitseeritud või akrediteeritud energiateenuseosutajale, tingimusel et tarbija sellele vastu ei ole</p>	<p>Jah</p>	<p>EnKS § 27 lg 2 ja 5 + MTMm 76</p>		<p>Muudetud säte, eelnõu punkt 43-45, rakendusakti määrus 76 muutmine (SK lisa 2)</p>
<p>Jah</p>	<p>Jah</p>	<p>EnKS § 33 lg 3 p 2</p>		<p>Kehtiv säte, ei muudeta</p>
<p>Jah</p>	<p>Jah</p>	<p>EnKS § 27 lg 7</p>		<p>Kehtiv säte, ei muudeta</p>
<p>131) Artikkel 11 lg 6 Liikmesriigid töötavad välja programmid eesmärgiga julgustada VKEsid, kelle suhtes ei kohaldata lõiget 1 ega lõiget 2, energiaauditeid läbi viima ning seejärel nendest audititest tulenevad soovitusel ellu viima, ning anda neile tehnilist toetust.</p> <p>Ilma et see piiraks liidu riigiabiõigust ning läbipaistvatele ja mittediskrimineerivatele kriteeriumidele tuginedes võivad liikmesriigid luua VKEde ja mikroettevõtjate jaoks mehhanisme, nagu energiaauditi keskused, tingimusel et sellised mehhanismid ei konkureeri eraaudiitoritega. Samuti võivad nad luua VKEde jaoks muud tugisüsteemid, sealhulgas kui need VKEd on sõlminud vabatahtlikud kokkulepped, selleks et katta energiaauditite ja nendest tulenevate</p>	<p>Jah</p>	<p>EnKS § 27 lg 8</p>		<p>Kehtiv säte, ei muudeta</p>
<p>Jah</p>	<p>Jah</p>	<p>EnKS § 27 lg 8</p>		<p>Kehtiv säte, ei muudeta</p>

[illegible]

energiajuhtimissüsteemi vajalikke elemente ning et leping vastab XV lisas sätestatud nõuetele.				
136) Artikkel 11 lg 11 Ettevõtjad, kes rakendavad sõltumatu asutuse poolt vastavalt asjaomastele Euroopa või rahvusvahelistele standarditele sertifitseeritud keskkonnajuhtimissüsteemi, on käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuetest vabastatud tingimusel, et asjaomane keskkonnajuhtimissüsteem hõlmab energiaauditi tegemist miinimumkriteeriumide alusel, mis põhinevad VI lisal.	Jah	EnKS § 28 lg 2		Kehtiv säte, ei muudeta
137) Artikkel 11 lg 12 Energiaauditid võivad olla eraldiseisvad või moodustada osa suuremast keskkonnanauditist. Liikmesriigid võivad nõuda, et olemasoleva või kavandatud kaugkütte- või kaugjahutusvõrguga ühendamise tehnilise ja majandusliku teostatavuse hindamine oleks energiaauditi osa. Ilma et see piiraks liidu riigiabiõigust, võivad liikmesriigid rakendada stiimuli- ja toetuskavasid energiaaudititest ja samalaadsetest meetmetest tulenevate soovitude rakendamiseks.	Jah	Määrus 76 muutmine		Rakendusakti määrus 76 muutmine (SK Lisa 2)
138) Artikkel 12 lg 1 Liikmesriigid nõuavad 15. maiks 2024 ja pärast seda igal aastal, et selliste nende territooriumil asuvate andmekeskuste omanikud ja käitajad, mille installeeritud infotehnoloogiaseadmete võimsusvajadus on vähemalt 500 kW, avalikustavad VII lisas sätestatud teabe, välja arvatud teave, mida reguleerivad kaubandus- ja ärisaladust ning konfidentsiaalsuse kaitset käsitlevad liidu ja liikmesriigi õigusaktid	Jah	EnKS § 28' 2		Uus säte, Eelnõu punkt 48 ja rakendusakti kavand nr, 4 (SK Lisa 2)
139) Artikkel 12 lg 2 Lõiget 1 ei kohaldata andmekeskuste suhtes, mida kasutatakse või mis osutavad oma teenuseid üksnes kaitse ja kodanikukaitse lõppeesmärgil.	Jah	EnKS § 28'		Uus säte, Eelnõu punkt 48
140) Artikkel 12 lg 3 Komisjon loob andmekeskusi käsitleva Euroopa andmebaasi, mis sisaldab kohustatud andmekeskuste poolt lõike 1 kohaselt edastatud teavet. Kõnealune Euroopa andmebaas on	Ei			Komisjoni kohaldamisala

kokkuvõtlikus vormis avalikult kättesaadav.				
141) Artikkel 12 lg 4 Liikmesriigid innustavad selliseid nende territooriumil asuvaid andmekeskuste omanikke ja käitajaid, mille installeeritud infotehnoloogiaseadmete võimsusvajadus on vähemalt 1 MW, võtma arvesse parimaid tavaid, millele on osutatud Euroopa andmekeskuste energiatõhususe käitumisjuhendi viimases versioonis.	Jah	EnKS § 28 ¹ lg 5		Uus säte, Eelnõu punkt 48
142) Artikkel 12 lg 5 Komisjon hindab 15. maiks 2025 andmekeskuste energiatõhusust käsitlevaid kättesaadavaid andmeid, mis on talle esitatud lõigete 1 ja 3 kohaselt, ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, millele lisatakse asjakohasel juhul seadusandlikud ettepanekud energiatõhususe parandamise edasiste meetmetega, sealhulgas miinimumjõudluse standardite kehtestamise kohta, ja hinnang kliimanetraalsele andmekeskuste sektorile ülemineku teostatavuse kohta, konsulteerides tihedalt asjaomaste sidusrühmadega. Selliste ettepanekutega võib kehtestada ajavahemiku, mille jooksul peavad olemasolevad andmekeskused saavutama miinimumjõudluse	Ei			Komisjoni kohaldamisala
143) Artikkel 13 lg 1 Niivõrd kui see on tehniliselt võimalik, rahaliselt mõistlik ning potentsiaalse energiasäästuga seoses proportsionaalne, tagavad liikmesriigid, et maagaasi lõpptarbijad on varustatud konkurentsivõimelise hinnaga individuaalsete arvestitega, mis mõõdavad täpselt lõpptarbijate tegelikku energiatarbimist ja annavad teavet tegeliku tarbimisaja kohta. Sellised konkurentsivõimelise hinnaga individuaalsed arvestid võetakse kasutusele alati, kui: a) olemasolev arvesti välja vahetatakse, välja arvatud juhul, kui see ei ole tehniliselt võimalik või kulutõhus, pidades silmas hinnangulist potentsiaalset säästu pikas perspektiivis; b) uus hoone ühendatakse võrku või kui hoonet renoveeritakse põhjalikult, nagu on määratletud direktiivis 2010/31/EL	Jah Jah Jah Jah	MGS § 24 lg 1; Gaasituru toimimise võrgueeskiri § 2 ¹ "ELTS § 67 lg 1 ja 5; VE § 39; MGS § 24 lg 1; KKütS § 15 lg 1; EnKS § 11 lõiked 3 ja 4. " "ELTS § 67 lg 1 ja 5; VE § 39; MGS § 24 lg 1; KKütS § 15 lg 1; EnKS § 9 lg 4 ja § 11 lg 3 ja 4" "ELTS § 67 lg 1 ja 5; VE § 39; MGS § 24 lg 1;KKütS § 15 lg 1; EnKS § 11 lg 3 ja 4. "		Kehtivad sätted, ei muudeta
144) Artikkel 13 lg 2 Kui liikmesriigid rakendavad arukaid arvestisüsteeme ja võtavad	Jah	Gaasituru toimimise võrgueeskiri		Kehtiv säte, ei muudeta

<p>kasutusele arukad arvestid maagaasi tarbimise mõõtmiseks kooskõlas direktiiviga 2009/73/EÜ, siis:</p> <p>a) tagavad nad, et arvestisüsteemid annavad lõpptarbijatele teavet tegeliku tarbimisaja kohta ning et arvestite miinimumfunktsioonide määramisel ja turuosalistele kohustuste kehtestamisel võetakse täielikult arvesse energiatõhususe eesmärgi ja lõpptarbijate kasu;</p> <p>b) tagavad nad arukate arvestite ja andmete edastamise turvalisuse ning lõpptarbijate privaatsuse kooskõlas asjaomaste andmekaitset ja eraelu puutumatust käsitlevate liidu õigusaktidega;</p> <p>c) nõuavad nad, et tarbijatele antakse arukate arvestite paigaldamisel asjakohast nõu ja teavet, eriti nende kõikide võimaluste kohta seoses näitude lugemise ning energiatarbimise jälgimisega.</p>	<p>Jah</p> <p>Jah</p> <p>Jah</p>	<p>Gaasituru toimimise võrgueeskiri §12</p> <p>Gaasituru toimimise võrgueeskiri § 17 lg 9</p> <p>EnKS § 9 lg 3</p>		<p>Kehtiv säte, ei muudeta</p> <p>Kehtiv säte, ei muudeta</p> <p>Kehtiv säte ei muudeta</p>
<p>145) Artikkel 14 lg 1 Liikmesriigid tagavad, et kaugkütte, kaugjahutuse ja sooja tarbevee lõpptarbijad varustatakse konkurentsivõimelise hinnaga arvestitega, mis kajastavad täpselt tegelikku energiatarbimist</p>	<p>Jah</p>	<p>EnKS § 11 lg 1</p>		<p>Kehtiv säte ei muudeta</p>
<p>146) Artikkel 14 lg 2 Kui hoonele tarnitakse kütet, jahutust või sooja tarbevett mitut hoonet teenindavast keskest allikast või kaugkütte- või kaugjahutussüsteemist, paigaldatakse arvesti soojusvaheti juurde või tarnimiskoht.</p>	<p>Jah</p>	<p>EnKS § 11 lg 2</p>		<p>Kehtiv säte, ei muudeta</p>
<p>147) Artikkel 15 lg 1 Kortermajades ja mitmeotstarbelistes hoonetes, kus on keskküte või -jahutus või mida varustatakse kaugkütte- või kaugjahutussüsteemist, paigaldatakse individuaalsed arvestid, et mõõta kütte, jahutuse ja sooja tarbevee tarbimist igas hooneüksuses, kui see on tehniliselt teostatav, kulutasuv ja proportsioonis potentsiaalse energiasäästuga.</p> <p>Kui individuaalsete arvestite kasutamine ei ole tehniliselt teostatav ega kulutõhus iga hooneüksuse kütte tarbimise mõõtmiseks, kasutatakse igal radiaatoril soojatarbimise mõõtmiseks individuaalseid küttekulujaotureid, välja arvatud juhul, kui liikmesriik tõendab, et</p>	<p>Jah</p> <p>Jah</p>	<p>EnKS § 11 lg 3</p> <p>EnKS § 11 lg 3</p>		<p>Kehtiv säte, ei muudeta</p> <p>Kehtiv säte, ei muudeta</p>

selliste küttekulujaoturite paigaldamine ei ole kulutõhus. Sellistel juhtudel võib kaaluda alternatiivseid kulutõhusaid soojatarbimise mõõtmise viise. Iga liikmesriik sõnastab selgelt tehnilise teostamatuse ja kulutasuvuse puudumise kindlaksmääramise üldkriteeriumid, metoodika ja korra ning avaldab need.				
148) Artikkel 15 lg 2 Uutes kortermajades ja uute mitmeotstarbeliste hoonete elamiseks mõeldud osades, kus on keskne kütteallikas sooja tarbevee jaoks või mida varustatakse kaugküttesüsteemist, paigaldatakse individuaalsed arvestid sooja tarbevee mõõtmiseks, ilma et see piiraks lõike 1 esimese lõigu kohaldamist.	Jah	Hoone energiatõhususe miinimumnõuded § 13 lg 4		Kehtiv säte, ei muudeta
149) Artikkel 15 lg 3 Kui kortermaju või mitmeotstarbelisi hooneid varustatakse kaugkütte- või kaugjahutussüsteemist või kui sellistes majades on põhiline ühine küte või jahutus, tagavad liikmesriigid, et neil on läbipaistvad ja avalikult kättesaadavad riiklikud normid kütte, jahutuse ja sooja tarbevee tarbimise kulude jaotamise kohta sellistes hoonetes, et tagada individuaalse tarbimise arvestuse läbipaistvus ja täpsus. Kui see on asjakohane, hõlmavad nimetatud normid juhiseid energiakulude jaotamise viisi kohta järgmiselt: a) soe tarbevesi; b) hoone seadmetest kiirguv soojus ja ühispindade kütmiseks kasutatav soojus (kui trepikodades ja koridorides on radiaatorid); c) korterite küte ja jahutus	Jah	Uus määrus		Uus määrus Rakendusakti kavand nr. 5 (SK Lisa 2) Täpsustatakse kaugküttereformi raames.
150) Artikkel 16 lg 1 Artiklite 14 ja 15 kohaldamiseks paigaldatakse arvestite ja küttekulujaoturite uuel paigaldamisel üksnes kaugloetavaid arvesteid ja küttekulujaotureid. Kohaldatakse artikli 15 lõikes 1 sätestatud tehnilise teostatavuse ja kulutõhususe tingimusi.	Jah	EnKS § 37 lg 1 ¹		Muudetud säte, eelnõu punkt 51
151) Artikkel 16 lg 2 2. Paigaldatud arvestid ja küttekulujaoturid, mis ei ole kaugloetavad, ehitatakse ümber kaugloetavaks või vahetatakse välja kaugloetavate arvestitega hiljemalt 1. jaanuariks 2027, välja arvatud juhul,	Jah	EnKS § 37 lg 1 ¹		Muudetud säte, eelnõu punkt 51, rakendusakti kavand nr. 5 (SK Lisa 2)

[illegible]

<p>arusaadav teave arvega vastavalt IX lisa punktile 3, d) edendab küberturvalisust ja tagab lõppkasutajate eraelu puutumatuse ja andmekaitse kooskõlas kohaldatava liidu õigusega.</p> <p>Liikmesriik võib näha ette, et lõpptarbija taotluse korral ei käsitata arvel esitatavat teavet maksenõudena. Sellisel juhul tagavad liikmesriigid, et tegelike maksete tegemiseks pakutakse paindlikku korda.</p>	<p>Jah</p> <p>Ei</p>	<p>EnKS § 20</p>	<p>Kehtiv säte, ei muudeta</p> <p>Valikuline säte, Eestis ei rakendata.</p>
<p>155) Artikkel 18 lg 3 Liikmesriigid otsustavad, kes vastutavad lõigetes 1 ja 2 osutatud teabe esitamise eest lõppkasutajatele, kellel ei ole otse- ega individuaalset lepingut energiatarnijaga.</p>	<p>Jah</p>	<p>EnKS § 12¹</p>	<p>Kehtiv säte, ei muudeta</p>
<p>156) Artikkel 19 Jäetakse välja vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2024/1788, 13. juuni 2024, mis käsitleb taastuvatest energiaallikatest toodetud gaasi, maagaasi ja vesiniku siseturgude ühiseid norme ning millega muudetakse direktiivi (EL) 2023/1791 ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/73/EÜ (uuesti sõnastatud) (EMP's kohaldatav tekst)</p>	<p>Ei</p>		<p>Artikkel tühistati.</p> <p>Direktiivi (EL) 2023/1791 muudetakse järgmiselt. 1) Artiklid 17 ja 19 jäetakse välja. 2) Artikli 39 teine lõik asendatakse järgmisega: „Artikleid 13–16, artikleid 18 ja 20 ning II, IX, XII, XIII ja XIV lisasid kohaldatakse alates 12. oktoobrist 2025.“ 3) VIII lisa jäetakse välja</p>
<p>157) Artikkel 20 lg 1 Liikmesriigid tagavad, et lõppkasutajad saavad kõik arved ja arvetel esitatava teabe energia tarbimise kohta tasuta ning et lõppkasutajad pääsevad oma tarbimisandmetele juurde asjakohasel viisil ja tasuta.</p>	<p>Jah</p>	<p>EnKS § 13 lg 1 MGS§ 8 lg 5¹; Gaasituru toimimise õrgueeskiri §17 lg 7</p>	<p>Kehtiv säte, ei muudeta</p>
<p>158) Artikkel 20 lg 2 Olenemata käesoleva artikli lõikest 1, jaotatakse kortermajades ja mitmeotstarbelistes hoonetes kütte, jahutuse ja sooja tarbevee individuaalse tarbimise eest arvetel esitatava teabe koostamise kulud artikli 15 kohaselt kasumit mittetaotleval viisil. Kulud, mis tulenevad sellest, et nimetatud ülesanne antakse kolmandale isikule, näiteks teenuseosutajale või kohalikule energiatarnijale, ja mis hõlmavad tegeliku individuaalse tarbimise mõõtmist, jaotamist ja arvestamist sellistes hoonetes, võib edasi kanda lõppkasutajatele niivõrd, kuivõrd need kulud on mõistlikud.</p>	<p>Jah</p>	<p>EnKS § 12¹ lg3</p>	<p>Kehtiv säte, ei muudeta</p>

159) Artikkel 20 lg 3 Et tagada lõikes 2 osutatud tarbimispõhise mõõtmise teenuste mõistlikud kulud, võivad liikmesriigid ergutada konkurentsikõnealusel teenusesektoris, võttes asjakohaseid meetmeid, näiteks soovitades või muul moel edendades hankemenetluse kasutamist või koostalitlusvõimeliste seadmete ja süsteemide kasutamist, mis hõlbustavad teenuseosutaja vahetamist.	Ei			Valikuline säte, Eesti ei rakenda
160) Artikkel 21 lg 1 1. Ilma et see piiraks tarbijakaitset käsitlevate liidu õigusnormide, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/83/EL ning nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et lõpptarbijatele, ja kui neile on sõnaselgelt osutatud, lõppkasutajatele antakse käesoleva artikli lõigetes 2–9 sätestatud õigused.	Jah	EnKs § 13 ³		Uus säte, eelnõu punkt 38
161) Artikkel 21 lg 2 Lõpptarbijatel on õigus sõlmida tarnijaga leping, milles esitatakse: a) tarnija nimi, aadress ja kontaktandmed; b) osutatavad teenused ja lepingus sisalduva teenuse kvaliteedi tase; c) lepingus sisalduvate ja ilma lisatasuta pakutavate hooldusteenuste liigid; d) ajakohase teabe saamise viisid kõigi kohaldatavate tasude, hooldustasude ning komplektina pakutavate toodete ja teenuste kohta; e) lepingu kestus, lepingu ja teenuste osutamise, sealhulgas seotud toodete ja teenuste, pikendamise ja lõpetamise tingimused ning teave selle kohta, kas lepingu tasuta lõpetamine on lubatud; f) võimalikud hüvitised ja tagasimakse kord juhul, kui teenuse kvaliteet ei vasta kokkulepitule, sealhulgas ebatäpne arve või arve hilinenud esitamine; g) artikli 22 kohase vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse algatamise kord; h) tarbijaõigusi käsitlev teave, sealhulgas teave kaebuste käsitlemise kohta ja kogu käesolevas lõikes osutatud teave, mis edastatakse selgelt arvel või ettevõtja veebisaidil ja mis sisaldab artikli 22 lõike 3 punktis e osutatud ühtsete	Jah	EnKs § 13 ³		Uus säte, eelnõu punkt 38

<p>kontaktpunktide kontaktandmeid või linki nende veebisaidile;</p> <p>i) kontaktandmed, mis võimaldavad tarbijal teha kindlaks asjakohased ühtsed kontaktpunktid, millele on osutatud artikli 22 lõike 3 punktis a.</p> <p>Tarnimistingimused on õiglased ja lõpptarbijatele ette teada. Käesolevas lõikes osutatud teave tuleb esitada enne lepingu sõlmimist või kinnitamist. Kui leping sõlmitakse vahendaja kaudu, peab kõnealune teave samuti olema kättesaadav enne lepingu sõlmimist.</p> <p>Peamiste lepingutingimuste, sealhulgas hindade ja tasude kokkuvõtte esitatakse lõpptarbijatele ja lõppkasutajatele arusaadaval viisil ning täpselt ja selges sõnastuses.</p> <p>Lõpptarbijatele antakse lepingu koopia ja läbipaistval viisil selge teave kütte, jahutuse ja sooja tarbeveega seotud teenustele juurdepääsu ja nende kasutamise suhtes kohaldatavate hindade, tasude ja üldtingimuste kohta.</p> <p>Liikmesriigid otsustavad, kes vastutab selle eest, et käesolevas lõikes osutatud teave esitatakse lõppkasutajatele, kellel ei ole otse-ega individuaalset lepingut energiatarnijaga, nende taotluse korral ning asjakohasel viisil ja tasuta.</p>				
<p>162) Artikkel 21 lg 3</p> <p>Lõpptarbijaid teavitatakse piisavalt igast kavatsusest lepingutingimusi muuta. Tarnijad peavad nende lõpptarbijatele läbipaistval ja arusaadaval viisil ise teatama kõigist tarnehinna kohandamistest, samuti kohandamise põhjustest ja eeltingimustest ning selle ulatusest kohasel ajal hiljemalt kaks nädalat ja kodutarbijate puhul üks kuu enne kohandamise jõustumist. Lõpptarbijad teavitavad lõppkasutajaid uutest tingimustest viivitamata.</p>	Jah	EnKS § 13 ³		Uus säte, eelnõu punkt 38
<p>163) Artikkel 21 lg 4</p> <p>Tarnijad pakuvad lõpptarbijatele laia makseviiside valikut. Makseviisid ei tohi olla tarbijate suhtes asjatult diskrimineerivad. Tasude erinevused, mis on seotud makseviisi või ettemaksusüsteemiga, peavad olema objektiivsed, mittediskrimineerivad</p>	Jah	EnKs § 13 ³		Uus säte, eelnõu punkt 38

ja proportsionaalsed ega tohi ületada otseseid kulusid, mida makse saaja seoses konkreetse makseviisi või ettemaksusüsteemi kasutamisega kandis, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/2366 artiklile 62.				
164) Artikkel 21 lg 5 Vastavalt lõikele 4 ei seata kodutarbijaid, kes saavad kasutada ettemaksusüsteemi, ettemaksusüsteemi kohaldamise korral ebasoodsamasse olukorda	Jah	EnKs § 13 ³		Uus säte, eelnõu punkt 38
165) Artikkel 21 lg 6 Lõpptarbijatele ja asjakohasel juhul lõppkasutajatele pakutakse õiglasid ja läbipaistvaid üldtingimusi, mis peavad olema selged ja üheselt mõistetavad ega tohi sisaldada mittelepingulisi tõkkeid tarbijate õiguste teostamisele, näiteks ülemäärast lepingulist dokumentatsiooni. Lõppkasutajatele antakse juurdepääs kõnealustele üldtingimustele, kui nad seda taotlevad. Tarbijaid tuleb kaitsta ebaõiglaste või eksitavate müügiviiside eest. Puuetega lõpptarbijatele antakse kogu asjaomane teave oma tarnijaga sõlmitud lepingu kohta neile kättesaadaval kujul.	Jah	EnKS § 13 ³		Uus säte, eelnõu punkt 38
166) Artikkel 21 lg 7 Lõpptarbijatel ja lõppkasutajatel on õigus sellele, et tarnijad osutavad teenuseid ja käsitlevad kaebusi heal tasemel. Tarnijad käsitlevad kaebuseid lihtsal, õiglasel ja kiirel viisil	Jah	EnKs § 13 ³ .		Uus säte, eelnõu punkt 38
167) Artikkel 21 lg 8 Pädevad asutused tagavad käesolevas direktiivis ette nähtud tarbijakaitsemeetmete jõustamise. Pädevad asutused tegutsevad turuhuvidest sõltumatult	Jah	EnKs § 13 ³ .		Uus säte, eelnõu punkt 38
168) Artikkel 21 lg 9 Kui tegemist on kavandatud väljalülitamisega, esitatakse lõpptarbijatele tasuta ja piisavalt aegsasti ning mitte hiljem kui üks kuu enne kavandatud väljalülitamist piisav teave alternatiivsete meetmete kohta		KkütS - § 17		Kehtiv säte, ei muudeta
169) Artikkel 22 lg 1 Liikmesriigid tagavad, asjakohasel juhul piirkondlike ja kohalike omavalitsustega koostööd tehes, et teave kättesaadavate energiatõhususe parandamise meetmete, üksiktegevuste ning finants- ja õigusraamistike kohta on läbipaistev, ligipääsetav ning seda levitatakse	Jah	EnKS 30 lg 1		Kehtiv säte, ei muudeta

laialdaselt kõigile asjaomastele turuosalistele, näiteks lõpptarbijatele, lõppkasutajatele, tarbijaorganisatsioonidele, kodanikuühiskonna esindajatele, taastuvenergiakogukondadele, kodanike energiakogukondadele, kohalikele ja piirkondlikele asutustele, energiaagentuuridele, sotsiaalteenuste osutajatele, ehitajatele, arhitektidele, inseneridele, keskkonna- ja energiaaudiitoritele ning ehitusdetailide (nagu on määratletud direktiivi 2010/31/EL artikli 2 punktis 9) paigaldajatele.				
<p>170) Artikkel 22 lg 2 Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, mille eesmärk on edendada ja hõlbustada lõpptarbijate ja lõppkasutajate tõhusat energia kasutamist. Need meetmed peavad olema osa riiklikust strateegiast, nagu määrusega (EL) 2018/1999 ette nähtud lõimitud riiklikud energia- ja kliimakavad või vastavalt direktiivi 2010/31/EL artiklile 2a koostatud pikaajaline renoveerimisstrateegia.</p> <p>Käesoleva artikli kohaldamise eesmärgil hõlmavad need meetmed eri vahendeid ja poliitikaid käitumisharjumuste muutmiseks, näiteks:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) fiskaalstiimulid; b) juurdepääs rahastamisele, vautšeritele, toetustele ja subsiidiumidele; c) riiklikult toetatavad energiatarbimise hindamised ning sihipärased nõustamisteenused ja toetus kodutarbijatele, eelkõige energiaostuvõimetutele inimestele, vähekaitsstud tarbijatele ja kohasel juhul nendele inimestele, kes elavad sotsiaalelu ruumides; d) sihipärased nõustamisteenused VKEdele ja mikroettevõtjatele; e) teavitamine puuetega inimestele kättesaadavas vormis; f) näidisprojektid; g) tegevus töökohal; h) koolitustegevus; i) digitaalsed vahendid; j) kaasamisstrateegiad. 	Jah	EnKS § 30 lg 1		Kehtiv säte, ei muudeta
<p>171) Artikkel 22 lg 3 Käesoleva artikli kohaldamise eesmärgil hõlmavad lõikes 2 osutatud meetmed turuosaliste (näiteks selliste, kellele on</p>	Jah	EnKS § 30		Kehtiv säte, ei muudeta

<p>osutatud lõikes 1) jaoks toetava raamistiku loomist, eelkõige järgmistel eesmärkidel:</p> <p>a) ühtsete kontaktpunktide või sarnaste mehhanismide loomine energiatõhususe alaseks tehniliseks, haldus- ja finantsalaseks nõustamiseks ning abiks, näiteks leibkondade energiakontrollid, hoonete energiatõhusamaks renoveerimine, teave vanade ja ebatõhusate küttesüsteemide asendamise kohta kaasaegsete ja tõhusamate seadmetega ning hoonetes taastuenergia ja energia salvestamise kasutuselevõtt lõpptarbijatele ja lõppkasutajatele, eelkõige leibkondadele ja väiketarbijatele, kes ei ole kodutarbijad, sealhulgas VKEdele ja mikroettevõtjatele;</p> <p>b) koostöö erasektorit esindavate osapooltega, kes osutavad selliseid teenuseid nagu energiaauditid ja energiatarbimise hindamised, rahastamislahendused ja energia säästmiseks tehtavate renoveerimistööde teostamine;</p> <p>c) teavitamine kulutõhusast ja hõlpsasti saavutatavatest energiakasutuse muutustest;</p> <p>d) teavitamine energiatõhususe meetmetest ja rahastusvahenditest;</p> <p>e) ühtsete kontaktpunktide loomine, et anda lõpptarbijatele ja lõppkasutajatele kogu vajalik teave nende õiguste, kohaldatava õiguse ja vaidluste lahendamise mehhanismide kohta, mis on neile vaidluse korral kättesaadavad. Ühtsed kontaktpunktid võivad kuuluda üldiste tarbijainfopunktide alla.</p>				
<p>172) Artikkel 22 lg 4</p> <p>Käesoleva artikli kohaldamise eesmärgil loovad liikmesriigid koostöös pädevate asutustega ja asjakohasel juhul erasektori sidusrühmadega spetsiaalsed ühtsed kontaktpunktid või sarnased mehhanismid tehnilise, haldusalase või finantsnõu andmiseks energiatõhususe küsimuses. Need üksused:</p> <p>a) nõustavad leibkondi, VKEsid, mikroettevõtjaid ja avaliku sektori asutusi ja annavad neile ühtlustatud teavet tehniliste ja rahaliste võimaluste ja lahenduste kohta;</p> <p>b) pakuvad terviklikku toetust kõikidele leibkondadele, pöörates</p>	<p>Jah</p>	<p>EnKS 30 lg 3</p>		<p>Kehtiv säte, ei muudeta</p>

erilist tähelepanu energiaostuvõimetutele leibkondadele ja halvimate energiaalaste näitajatega hoonetele, samuti akrediteeritud ettevõtjatele ja paigaldajatele, kes pakuvad renoveerimisteenuseid, mis on kohandatud eri eluasemetüüpidele ja geograafilisele ulatusele, ning paigaldajatele, kes pakuvad abi renoveerimisprojekti eri etappides, sealhulgas selleks, et hõlbustada energiatõhususe miinimumstandardi rakendamist, kui selline standard on sätestatud liidu seadusandlikus aktis; c) nõustavad energiatarbimisega seotud käitumise teemal				
<p>173) Artikkel 22 lg 5 Lõikes 4 osutatud spetsiaalsed ühtsed kontaktpunktid teevad asjakohasel juhul järgmist:</p> <p>a) annavad teavet energiatõhususe valdkonna kvalifitseeritud spetsialistide kohta;</p> <p>b) koguvad tüpoloogia kaupa koondandmeid energiatõhususe projektide kohta, jagavad kogemusi ja avalikustavad need;</p> <p>c) ühendavad omavahel turuosalisi ja võimalikke projekte, eelkõige väiksemaid projekte.</p> <p>Esimese lõigu punkti b kohaldamisel abistab komisjon liikmesriike, et hõlbustada parimate tavade jagamist ja edendada selles osas piiriülest koostööd.</p>	<p>Jah</p> <p>Ei</p>	EnKs § 30 lg 1		<p>Kehtiv säte, ei muudeta</p> <p>Komisjoni haldusala</p>
<p>174) Artikkel 22 lg 6 Lõikes 4 osutatud ühtsed kontaktpunktid pakuvad sihtotstarbelisi teenuseid energiaostuvõimetutele inimestele, vähekaitsstud tarbijatele ja madala sissetulekuga leibkondades elavate inimestele.</p> <p>Komisjon annab liikmesriikidele suuniseid nende ühtsete kontaktpunktide arendamiseks, et luua kogu liidus ühtne lähenemisviis. Suunistega innustatakse koostööd avaliku sektori asutuste, energiaagentuuride ja kogukonna juhitud algatuste vahel.</p>	<p>Jah</p> <p>Ei</p>	EnKs 30		<p>Kehtiv säte, ei muudeta</p> <p>Komisjoni haldusala</p>
175) Artikkel 22 lg 7 Liikmesriigid loovad turul osalejatele sobivad tingimused energiatõhusust käsitleva adekvaatse ja sihipärase teabe ning nõu jagamiseks lõpptarbijatele, sealhulgas	Jah	EnKS § 30 lg 5		Kehtiv säte, ei muudeta

energiaostuvõimetutele inimestele, vähekaitsitud tarbijatele ja asjakohasel juhul neile inimestele, kes elavad sotsiaaleluruumides, ning VKEdele ja mikroettevõtjatele.				
176) Artikkel 22 lg 8 Liikmesriigid tagavad, et lõpptarbijatel, lõppkasutajatel, vähekaitsitud tarbijatel, energiaostuvõimetutel inimestel ja asjakohasel juhul neil inimestel, kes elavad sotsiaaleluruumides, on käesolevas direktiivis sätestatud õiguste ja kohustustega seotud vaidluste lahendamiseks juurdepääs lihtsale, õiglasele, läbipaistvale, sõltumatule, tulemuslikule ja tõhusale vaidluste kohtuvälisele lahendamisele sõltumatu mehhanismi kaudu, näiteks energiaombudsman või tarbijakaitseorgan, või reguleeriva asutuse kaudu. Kui lõpptarbijal on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/11/EL artikli 4 lõike 1 punktis a määratletud tarbija, siis peab vaidluste kohtuvälise lahendamise mehhanism vastama eelnimetatud direktiivis sätestatud nõuetele. Selleks võib kasutada liikmesriikides olemasolevaid vaidluste kohtuvälise lahendamise mehhanisme, tingimusel et need on sama tulemuslikud. Vajaduse korral tagavad liikmesriigid, et vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused teevad koostööd, et võimaldada lihtsat, õiglast, läbipaistvat, sõltumatut, tulemuslikku ja tõhusat vaidluste kohtuvälist lahendamist kõikide vaidluste korral, mis on tingitud toodetest või teenustest, mis on seotud või kuuluvad ühte paketti käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluva toote või teenusega. Ettevõtjate osalemine kodutarbijatele suunatud vaidluste kohtuvälise lahendamise mehhanismis on kohustuslik, välja arvatud juhul, kui liikmesriik tõendab komisjonile, et muud mehhanismid on sama tulemuslikud.	Jah	EnKS § 30		Kehtiv säte, ei muudeta
177) Artikkel 22 lg 9 Ilma et see piiraks nende asjaõiguse ja rendiõiguse aluspõhimõtteid, võtavad liikmesriigid energiatõhususe	Jah	EnKS § 30 lg 4		Kehtiv säte, ei muudeta

<p>saavutamise valdkonna õigusnormide alaste ja muude tökete kõrvaldamisega seotud vajalikke meetmeid seoses järgmisega: hoone või hooneüksuse omanikke ja üürnikke või eri omanikke mõjutavate stiimulite erinevused, et neid osalisi ei takistaks tõhususe parandamisse investeerimast asjaolu, et nemad ise ei saa sellest kogu kasu või et puuduvad reeglid kulude ja kasu jagamiseks nende vahel.</p> <p>Selliste tökete kõrvaldamise meetmeteks võivad olla stiimulite pakkumine, õiguslike või regulatiivsete sätete tühistamine või muutmine, juhiste ja tõlgendavate teatiste vastuvõtmine, haldusmenetluste lihtsustamine, sealhulgas riiklikud normid ja meetmed, millega reguleeritakse otsustusprotsesse mitme omanikuga hoonete puhul, ning võimalus kasutada kolmanda isiku pakutavaid finantseerimislahendusi. Nimetatud meetmeid võib kombineerida lõikes 1 osutatud turuosalistele pakutava energiatõhususalase hariduse, koolituse ja konkreetse teabe ning tehnilise abiga.</p> <p>Liikmesriigid võtavad asjakohaseid meetmeid, et toetada mitmepoolset dialoogi asjaomaste partneritega, milleks on näiteks asjaomased kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused, sotsiaalpartnerid, omanike ja üürnike organisatsioonid, tarbijaorganisatsioonid, energiatarnijad või energia jaemüügi ettevõtjad, energiateenuste ettevõtjad, taastuvenegiakogukonnad, avaliku sektori asutused ja ametid, eesmärgiga esitada ettepanekud ühiselt heaks kiidetud meetmete, stiimulite ja suuniste kohta, mis seonduvad stiimulite jaotamisega omanike ja üürnike vahel või hoone või hoone osa omanike vahel.</p> <p>Iga liikmesriik teatab sellistest töketest ja oma pikaajalise renoveerimisstrateegia (mis on koostatud vastavalt direktiivi 2010/31/EL artiklile 2a ja määrusele (EL) 2018/1999) raames võetud meetmetest.</p>	Jah	EnKS § 30 lg 4		Kehtiv säte, ei muudeta
Jah	Jah	EnKS § 30 lg 5		Kehtiv säte, ei muudeta
Jah				Info edastatakse riikliku energia- ja kliimakava eduaruannetes ((EL) 2018/1999 määrus)
<p>178) Artikkel 22 lg 10 Komisjon julgustab liikmesriike vahetama ja levitama laialdaselt</p>	Ei			Komisjoni kohaldamisala

teavet heade energiatõhususe tavade ja meetodite kohta ning annab tehnilist abi, et leevendada stiimulite erinevust liikmesriikides.				
179) Artikkel 23 lg 1 Hiljemalt 11. oktoobriks 2024 hindab komisjon, kas olemasolevate partnerlustega on energiatõhusus hõlmatud. Kui hindamisel selgub, et energiatõhusus ei ole olemasolevate partnerlustega piisavalt hõlmatud, loob komisjon sektoripõhiseid energiatõhususpartnerlusi liidu tasandil, millega kaasnevad alapartnerlused seni hõlmamata sektorites, tuues kokku olulised sidusrühmad, sealhulgas sotsiaalpartnerid, sellistes sektorites nagu IKT, finants- ja ehitussektor, tehes seda kaasavalt ja esinduslikkust arvestades. Kui partnerlus on loodud, nimetab komisjon iga liidu sektoripõhise energiatõhususe partnerluse jaoks eesistuja	Ei			Komisjoni kohaldamisala
180) Artikkel 23 lg 2 Lõikes 1 osutatud partnerluste eesmärk on hõlbustada kliima- ja energiadialoogi asjaosaliste vahel ning innustada sektoreid koostama energiatõhususe tegevuskavasid, et kaardistada olemasolevad meetmed ja tehnoloogilised võimalused energiasäästu saavutamiseks, taastuenergiaks valmistumiseks ja sektorite süsinikuheite vähendamiseks. Sellised tegevuskavad aitaksid oluliselt kaasa sektorite abistamisele käesoleva direktiivi ja määruse (EL) 2021/1119 eesmärkide saavutamiseks vajalike investeeringute kavandamisel ning hõlbustaksid osalejate piiriülest koostööd siseturu tugevdamiseks.	Ei			Komisjoni kohaldamisala
181) Artikkel 24 lg 1 Ilma et see piiraks nende riiklikku majandus- ja sotsiaalpoliitikat ning nende liidu õigusest tulenevaid kohustusi, võtavad liikmesriigid asjakohaseid meetmeid, et võimestada ja kaitsta energiaostuvõimetuid inimesi, vähekaitsitud tarbijaid, madala sissetulekuga leibkondades elavaid inimesi ja asjakohasel juhul neid inimesi, kes elavad sotsiaaleluruumides.	Jah	EnKS § 21 lg 8 ja lg 9		Kehtiv säte (lg 8) ei muudeta , ja uus säte (lg 9), eelnõu punkt 42

Direktiivi 2009/73/EÜ artikli 3 lõike 3 ning direktiivi (EL) 2019/944 artikli 28 lõike 1 kohase vähekaitstud tarbija mõiste määratlemisel võtavad liikmesriigid arvesse lõppkasutajaid.				
182) Artikkel 24 lg 2 Ilma et see piiraks nende riiklikku majandus- ja sotsiaalpoliitikat ning nende liidu õigusest tulenevaid kohustusi, rakendavad liikmesriigid energiaostuvõimetuse leevendamiseks energiatõhususe parandamise meetmeid ja nendega seotud tarbijakaitse- või teavitamismeetmeid, eelkõige käesoleva direktiivi artiklis 8 lõikes 3 ja artiklis 22 sätestatud meetmeid, esmajärjekorras energiaostuvõimetute inimeste, vähekaitstud tarbijate, madala sissetulekuga leibkondades elavate inimeste ja asjakohasel juhul nende inimeste suhtes, kes elavad sotsiaaleluruumides. Nende meetmetega seotud järelevalvet ja aruandlust teostatakse määruse (EL) 2018/1999 artiklis 24 sätestatud kehtivate aruandlusnõuete raames.	Jah	EnKS § 16 ¹ lg 2 ja 3		Kehtiv säte, ei muudeta
183) Artikkel 24 lg 3 Energiaostuvõimetute inimeste, vähekaitstud tarbijate, madala sissetulekuga leibkondades elavate inimeste ja asjakohasel juhul nende inimeste toetamiseks, kes elavad sotsiaaleluruumides, teevad liikmesriigid asjakohasel juhul järgmist: a) rakendavad energiatõhususe parandamise meetmeid, et leevendada jaotuslikku mõju, mis tuleneb muudest poliitikatest ja meetmetest, näiteks käesoleva direktiivi artikli 10 kohaselt rakendatavad maksustamismeetmed või direktiivi 2003/87/EÜ kohane heitkogustega kauplemise süsteemi kohaldamine hoonete ja transpordisektori suhtes; b) kasutavad parimal võimalikul viisil ära liidu ja liikmesriigi tasandil kättesaadavaid avaliku sektori vahendeid, sealhulgas asjakohasel juhul rahalist toetust, mida liikmesriigid saavad kliimameetmete sotsiaalfondist vastavalt määruse (EL) 2023/955 artiklitele 9 ja 14 ning saastekvootide enampakkumistest	Valikuline	EnKS § 30 lg 4		Kehtiv säte ei muudeta

<p>saadavat tulu vastavalt ELi HKS-le kooskõlas direktiiviga 2003/87/EÜ, et investeerida prioriteetsete meetmetena energiatõhususe parandamise meetmetesse;</p> <p>c) teevad varakult tulevikku suunatud investeeringuid energiatõhususe parandamise meetmetesse enne muude poliitikasuundade ja meetmete jaotusliku mõju avaldumist;</p> <p>d) edendavad tehnilist abi ning rahastamisvahendite, näiteks arvepõhiste skeemide, kohaliku kahju allahindluse, tagatisfondide, täielikule renoveerimisele ja minimaalselt tagatud energiasäästuga renoveerimisele suunatud fondide kasutuselevõttu;</p> <p>e) edendavad sotsiaalpartneritele antavat tehnilist abi, et edendada vähekaitsitud tarbijate aktiivset osalemist energiaturul ja positiivseid muutusi nende energiatarbimiskäitumises;</p> <p>f) tagavad juurdepääsu rahalistele vahenditele, toetustele või subsiidiumidele, mis on seotud minimaalse energiasäästuga, ning hõlbustavad seega juurdepääsu taskukohastele pangalaenudele või sihtotstarbelistele krediitdiliinidele.</p>				
<p>184) Artikkel 24 lg 4 Liikmesriigid loovad eri sektorite, näiteks tervishoiu-, ehitus- ja sotsiaalsektori ekspertide võrgustiku, et töötada välja strateegiad, millega toetada kohalikke ja riiklikke otsustajaid, kinnad rakendavad energiatõhususe parandamise meetmeid ning tehnilist abi ja rahastamisvahendeid, mille eesmärk on leevendada energiaostuvõimetust, või usaldavad need ülesanded olemasolevale võrgustikule. Liikmesriigid töötavad selle nimel, et tagada, et ekspertide võrgustiku koosseisus oleks kindlustatud sooline tasakaal ja et see kajastaks kõigi inimeste vaatenurki.</p> <p>Liikmesriigid võivad anda sellele ekspertide võrgustikule ülesandeks nõustamise järgmistes küsimustes:</p> <p>a) energia, energiaostuvõimetute ja vähekaitsitud tarbijate, sealhulgas</p>	Jah			<p>Info edastatakse riikliku energia- ja kliimakava eduaruannetes ((EL) 2018/1999 määrus)</p>

<p>lõpptarbivate riiklikud määratlused, näitajad ja kriteeriumid;</p> <p>b) selliste energiaostuvõimetuse probleemiga seotud asjaomaste näitajate ja andmekogumite väljatöötamine, mida tuleks kasutada ja mille kohta aru anda või neid täiustada;</p> <p>c) meetodid ja meetmed, et tagada elamiskulude taskukohasus, eluasemekulude neutraalsuse edendamine või viisid tagamaks, et energiatõhususe parandamise meetmetesse investeeritud riiklikest vahenditest saaksid kasu nii hoonete ja hooneosade omanikud kui ka üürikud, eelkõige energiaostuvõimetud inimesed, vähekaitsitud tarbijad, madala sissetulekuga leibkondades elavad inimesed ja asjakohasel juhul need inimesed, kes elavad sotsiaaleluruumides;</p> <p>d) meetmed, et ennetada või parandada olukordi, milles konkreetsete rühmade oht olla energiaostuvõimetusest mõjutatud on suurem või keda energiaostuvõimeetus mõjutab negatiivsemalt, näiteks nende sissetuleku, soo, demograafiliste eripärade, tervisliku seisundi või vähemusrühma kuuluvuse tõttu</p>				
<p>185) Artikkel 25 lg 1 Osana määruse (EL) 2018/1999 kohasest lõimitud riiklikust energia- ja kliimakavast ja selle ajakohastatud versioonist esitab iga liikmesriik komisjonile kütte ja jahutuse põhjaliku hinnangu. Kõnealune põhjalik hindamine sisaldab käesoleva direktiivi X lisas sätestatud teavet ja sellega kaasneb direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 15 lõike 7 kohane hindamine.</p>	Jah			Info edastatakse riikliku energia- ja kliimakava eduaruannetes ((EL) 2018/1999 määrus)
<p>186) Artikkel 25 lg 2 Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud põhjalikust hindamisest mõjutatud sidusrühmadele antakse võimalus osaleda kütte- ja jahutuskavade koostamises, põhjalikus hindamises ning poliitikas ja meetmetes, tagades samas, et pädevad asutused ei avalikusta ega avalda kindlaks määratud kaubandus- ja ärisaladusi.</p>	Jah			Info edastatakse riikliku energia- ja kliimakava eduaruannetes ((EL) 2018/1999 määrus)
187) Artikkel 25 lg 3	Jah			Praktiline lähenemine

<p>Lõikes 1 osutatud põhjaliku hindamise eesmärgil teevad liikmesriigid oma territooriumi hõlmava kulude-tulude analüüsi, võttes aluseks kliimatingimused, majandusliku teostatavuse ja tehnilise sobivuse. Kulude-tulude analüüs võimaldab teha kindlaks kõige ressursi- ja kulutõhusamad lahendused kütte- ja jahutusvajaduste täitmiseks, võttes arvesse energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet. Nimetatud kulude-tulude analüüs võib olla osa Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/42/EÜ kohasest keskkonnahindamisest.</p> <p>Liikmesriigid määravad pädevad asutused, kes vastutavad kulude-tulude analüüside tegemise eest, edastavad kooskõlas XI lisaga üksikasjaliku metoodika ja prognoosid ning määravad kindlaks majandusanalüüsi koostamise korra ja avaldavad selle.</p>				<p>EÜSSNJA 2050 D7 - Süsinikneutraalse soojus- ning jahutusmajanduse ülemineku tegevusplaanid vastavalt loodud stsenaariumitele.pdf</p>
<p>188) Artikkel 25 lg 4 Kui käesoleva artikli lõikes 1 osutatud põhjalike hindamiste ja käesoleva artikli lõikes 3 osutatud analüüside käigus tehakse kindlaks, et on võimalik kohaldada tõhusat koostootmist ja/või tõhusat kaugkütet ja -jahutust heitsoojusest, mille tulud ületavad kulusid, võtavad liikmesriigid piisavad meetmed tõhusa kaugkütte ja -jahutuse infrastruktuuri väljaarendamiseks ja selleks, et soodustada heitsoojuse kasutamise käitiste väljatöötamist, sealhulgas tööstussektoris, ja selleks, et hõlmata tõhusa koostootmise arendamist ning heitsoojusest ja taastuvatest energiaallikatest saadava soojus- ja jahutusenergia kasutamist kooskõlas käesoleva artikli lõikega 1 ning artikli 26 lõigetega 7 ja 9.</p> <p>Kui lõikes 1 osutatud põhjaliku hindamise ja käesoleva artikli lõikes 3 osutatud analüüsi käigus ei tehta kindlaks võimalust, mille puhul tulud ületavad kulusid, sealhulgas artikli 26 lõikes 7 osutatud kulude-tulude analüüsi tegemisega seotud halduskulusid, võib asjaomane liikmesriik koos kohalike ja piirkondlike ametiasutustega, kui see on asjakohane, käitised käesoleva</p>	<p>Jah</p>			<p>Praktiline lähenemine EÜSSNJA 2050 D7 - Süsinikneutraalse soojus- ning jahutusmajanduse ülemineku tegevusplaanid vastavalt loodud stsenaariumitele.pdf</p>

artikli lõigetes 1 ja 3 lõikes sätestatud kohustustest vabastada.				
<p>189) Artikkel 25 lg 5 Liikmesriigid võtavad vastu poliitikad ja meetmed, mille puhul tagatakse, et neis kasutatakse käesoleva artikli lõike 1 kohaselt läbiviidud põhjalikes hindamistes tuvastatud potentsiaali.</p> <p>Need poliitikad ja meetmed hõlmavad vähemalt X lisas esitatud elemente. Iga liikmesriik teatab neist poliitikatest ja meetmetest osana oma riiklike energia- ja kliimakavade ajakohastatud versioonist, mis esitatakse vastavalt määruse (EL) 2018/1999 artikli 14 lõikele 2, osana oma järgmisest lõimitud riiklikust energia- ja kliimakavast, mis esitatakse vastavalt kõnealuse määruse artiklile 3 ja artiklitele 7–12, ning osana vastavalt kõnealusele määrusele esitatavatest asjaomastest riiklikest energia- ja kliimaalastest eduaruannetest</p>	Jah			Info edastatakse riikliku energia- ja kliimakava eduaruannetes ((EL) 2018/1999 määrus)
<p>190) Artikkel 25 lg 6 Liikmesriigid tagavad, et piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused koostaksid kohalikud kütte- ja jahutuskavad vähemalt omavalitsustes, mille kogurahvastik on üle 45 000. Need kavad peaksid vähemalt:</p> <p>a) põhinema lõike 1 kohaselt tehtud põhjalikes hindamistes esitatud teabel ja andmetel ning hindama ja kaardistama energiatõhususe suurendamise potentsiaali, sealhulgas madalatemperatuurilise kaugkütte valmiduse, töhusa koostootmise ja heitsoojuse taaskasutamise kaudu, ning taastuenergia kasutamise potentsiaali küttes ja jahutuses selles konkreetses piirkonnas;</p> <p>b) vastama energiatõhususe esikohale seadmise põhimõttele;</p> <p>c) sisaldama punkti a kohaselt kindlaks tehtud potentsiaali kasutamise strateegiat;</p> <p>d) olema valmis kõigi asjaomaste piirkondlike või kohalike sidusrühmade kaasamiseks ja tagama üldsuse osalemise, sealhulgas kohaliku energiataristu käitajate osalemise varases etapis;</p> <p>e) võtma arvesse olemasolevat asjaomast energiataristut;</p> <p>f) võtma arvesse kohalike kogukondade ja mitme kohaliku või</p>	Jah			Ei võeta üle käesoleva eelnõuga, vaid võetakse üle kaugküttereformiga 2026a.

<p>piirkondliku haldusüksuse või -piirkonna ühiseid vajadusi;</p> <p>g) hindama rolli, mida mängivad energiakogukonnad ja muud tarbijate juhitud algatused, mis saavad kohalike kütte- ja jahutusprojektide rakendamisele aktiivselt kaasa aidata;</p> <p>h) sisaldama analüüsi, mis käsitleb kütte- ja jahutusseadmete ja -süsteeme kohalikus hoonete registris, võttes arvesse piirkonnaspetsiifilist potentsiaali energiatõhususmeetmeteks ning pöörates tähelepanu halvimate energიაალaste näitajatega hoonetele ja vähekaitstud leibkondadele;</p> <p>i) hindama, kuidas rahastada kindlaksmääratud poliitikate ja meetmete rakendamist, ning määrama kindlaks finantsmehhanismid, mis võimaldavad tarbijatel minna üle taastuenergiat põhinevale küttele ja jahutusele;</p> <p>j) hõlmama trajektoori kavade eesmärkide saavutamiseks kooskõlas kliimanetraalsusega ning kindlaksmääratud poliitikate ja meetmete rakendamisel tehtud edusammude jälgimist;</p> <p>k) seadma eesmärgiks asendada avaliku sektori asutuste vanad ja ebatõhusad kütte- ja jahutusseadmed väga tõhusate alternatiividega, et järk-järgult lõpetada fossiilkütuste kasutamine;</p> <p>l) hindama võimalikku koostoimet naabruses asuvate piirkondlike või kohalike omavalitsuste kavadega, et soodustada ühisinvesteeringuid ja kulutõhusust.</p> <p>Liikmesriigid tagavad, et kõigile asjaomastele osapooltele, sealhulgas avaliku sektori ja asjaomastele erasektori sidusrühmadele antakse võimalus osaleda kütte- ja jahutuskavade koostamises, lõikes 1 osutatud põhjalikus hindamises ning lõikes 5 osutatud poliitikas ja meetmetes.</p> <p>Selleks koostavad liikmesriigid soovitusel, millega toetatakse piirkondlikke ja kohalikke ametiasutusi energiatõhusa ja taastuenergiat põhineva kütte ja jahutuse poliitika ja meetmete rakendamisel piirkondlikul ja kohalikul tasandil, kasutades ära</p>	<p>Valikuline</p>	<p>Valikuline</p>	<p>Valikuline</p>	<p>Täpsustatakse kaugküttereformi käigus 2026. a.</p> <p>Täpsustatakse kaugküttereformi käigus 2026. a.</p>
--	--------------------------	--------------------------	--------------------------	---

<p>kindlaksmääratud potentsiaali. Liikmesriigid toetavad piirkondlikke ja kohalikke ametiasutusi võimalikult suures ulatuses mis tahes vahenditega, sealhulgas rahalise toetuse ja tehnilise abi kavadega. Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste halduskoormuse vältimiseks ning kavade tulemusliku rakendamise soodustamiseks tagavad liikmesriigid kütte- ja jahutuskavade kooskõla muude kohalike kliima-, energia- ja keskkonnaplaneerimise nõuetega.</p> <p>Kohalikke kütte- ja jahutuskavasid võib ellu viia mitmest kõrvuti asuvast kohalikust omavalitsusest moodustatud rühm ühiselt, tingimusel et geograafiline ja halduskontekst ning kütte- ja jahutustaristu selleks sobivad.</p> <p>Kohalikke kütte- ja jahutuskavasid hindab pädev asutus ning vajaduse korral võetakse seejärel asjakohased rakendusmeetmed.</p>	Jah			<p>Täpsustatakse kaugküttereformi käigus 2026. a.</p> <p>Täpsustatakse kaugküttereformi käigus 2026. a.</p>
<p>191) Artikkel 26 lg 1</p> <p>Selleks et tagada primaarenergia tõhusam tarbimine ning suurendada taastuvenergia osakaalu võrku mineva kütte ja jahutuse tarnimisel, on tõhus kaugkütte- ja kaugjahutussüsteem süsteem, mis vastab järgmistele kriteeriumidele:</p> <p>a) kuni 31. detsembrini 2027: süsteem, milles kasutatakse vähemalt 50 % taastuvenergiat, 50% heitsoojust, 75% koostoodetud soojust või 50% sellise energia ja soojuse kombinatsiooni;</p> <p>b) alates 1. jaanuarist 2028: süsteem, milles kasutatakse vähemalt 50% taastuvenergiat, 50% heitsoojust või 50% taastuvenergiat ja heitsoojust, 80% tõhusalt koostoodetud soojust või vähemalt sellise võrku mineva soojusenergia kombinatsiooni, milles taastuvenergia osakaal on vähemalt 5% ja taastuvenergia, heitsoojuse või tõhusalt koostoodetud soojuse osakaal kokku on vähemalt 50 %;</p> <p>c) alates 1. jaanuarist 2035: süsteem, milles kasutatakse vähemalt 50% taastuvenergiat, 50% heitsoojust, 50% taastuvenergiat ja heitsoojust, või süsteem, milles taastuvenergia,</p>	Jah	EnKS § 2 p 27 KKutS - § 4 lg 4		<p>Muudetakse olemasolevaid sätteid koos kaugküttereformiga 2026a.</p>

<p>heitsoojuse või tõhusalt koostoodetud soojuse osakaal kokku on vähemalt 80% ning lisaks sellele on taastuvenergia ja heitsoojuse osakaal kokku vähemalt 35%;</p> <p>d) alates 1. jaanuarist 2040: süsteem, milles kasutatakse vähemalt 75% taastuvenergiat, 75% heitsoojust või 75% taastuvenergiat ja heitsoojust või süsteem, milles kasutatakse vähemalt 95% taastuvenergiat, heitsoojust või tõhusalt koostoodetud soojust ning lisaks sellele on taastuvenergia või heitsoojuse osakaal kokku vähemalt 35%;</p> <p>e) alates 1. jaanuarist 2045: süsteem, milles kasutatakse vähemalt 75% taastuvenergiat, 75% heitsoojust või 75% taastuvenergiat ja heitsoojust;</p> <p>f) alates 1. jaanuarist 2050: süsteem, milles kasutatakse ainult taastuvenergiat, ainult heitsoojust või ainult taastuvenergia ja heitsoojuse kombinatsiooni.</p>				
<p>192) Artikkel 26 lg 2</p> <p>Liikmesriigid võivad samuti otsustada, et direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 24 lõike 4 kohase kohustuse täitmiseks rakendatud meetmeid arvesse võttes kohaldatakse käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud kriteeriumide alternatiivina kliendile tarnitud kütte- või jahutusühiku kohta kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemi poolt tekitataval kasvuhoonegaaside heitkogusel põhinevaid kestlikkuse hindamise kriteeriume. Kui valitakse need kriteeriumid, siis käsitatakse töhuga kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemina sellist süsteemi, mille maksimaalne kasvuhoonegaaside heitkogus kliendile tarnitud kütte- või jahutusühiku kohta on järgmine:</p> <p>a) 200 g/kWh (kuni 31. detsembrini 2025);</p> <p>b) 150 g/kWh (alates 1. jaanuarist 2026);</p> <p>c) 100 g/kWh (alates 1. jaanuarist 2035);</p> <p>d) 50 g/kWh (alates 1. jaanuarist 2045);</p> <p>e) 0 g/kWh (alates 1. jaanuarist 2050).</p>	Ei / Jah			<p>Ei võeta üle käesoleva eelnõuga, vaid võetakse üle kaugküttereformiga 2026a.</p>

193) Artikkel 26 lg 3 Liikmesriigid võivad otsustada kohaldada eespool nimetatud kriteeriume, mis puudutavad kasvuhoonegaaside heitkogust kütte- või jahutusühiku kohta, mis tahes ajavahemikul, millele on osutatud käesoleva artikli lõike 2 punktides a–e. Kui nad otsustavad seda teha, teatavad nad sellest komisjonile 11. jaanuariks 2024 käesoleva artikli lõike 2 punktis a osutatud perioodi puhul ning vähemalt kuus kuud enne käesoleva artikli lõike 2 punktides b–e osutatud asjaomaste perioodide algust. Kõnealuses teates tuleb esitada teave meetmete kohta, mis on rakendatud, et täita direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 24 lõike 4 kohast kohustust, kui sellistest meetmetest ei ole riikliku energia- ja kliimakava viimase ajakohastamise käigus juba teatatud.	Ei			Valikuline säte, Eesti ei kohalda, valis lg 1 variandi
194) Artikkel 26 lg 4 Selleks et käsitada kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemi tõhusana, tagavad liikmesriigid, et selle ehitamise või selle kütte- ja jahutusseadme põhjaliku uuendamise korral vastab see kaugkütte- ja kaugjahutussüsteem lõikes 1 või 2 sätestatud kriteeriumidele, mida kohaldatakse ajal, mil süsteem pärast renoveerimist tööle hakkab või seda jätkab. Lisaks tagavad liikmesriigid, et kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemi ehitamisel või selle kütte- ja jahutusseadme põhjalikul uuendamisel: a) ei suurendata olemasolevates kütteallikates muude fossiilkütuste kui maagaasi kasutamist võrreldes aastase tarbimisega, mis on renoveerimiseelse kolme viimase täisvõimsusel töötamise kalendriaasta keskmise, ning et selles süsteemis ei kasutata üheski uues kütteallikas muid fossiilkütuseid kui maagaas, ning b) ei kasutata, juhul kui süsteem ehitatakse või selle kütte- ja jahutusseade läbib 2030. aastaks põhjaliku uuendamise, üheski uues kütteallikas fossiilkütuseid, välja arvatud maagaas	Jah			Ei võeta üle käesoleva eelnõuga, vaid võetakse üle Kaugküttereformiga 2026a.
195) Artikkel 26 lg 5 Liikmesriigid tagavad, et kõigi selliste olemasolevate kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemide käitajad, mille kütte- ja jahutusvõimsus ületab 5 MW ja mis ei vasta lõike 1	Jah			Ei võeta üle käesoleva eelnõuga, vaid võetakse üle Kaugküttereformiga 2026a.

punktides b–e sätestatud kriteeriumidele, koostavad alates 1. jaanuarist 2025 ja seejärel iga viie aasta tagant kava, millega tagada primaarenergia tõhusam tarbimine, vähendada jaotuskadusid ning suurendada kütte ja jahutuse tarne puhul taastuenergia osakaalu. Kava sisaldab meetmeid lõike 1 punktides b–e sätestatud kriteeriumide täitmiseks ja pädev asutus peab selle heaks kiitma.				
196) Artikkel 26 lg 6 Liikmesriigid tagavad, et andmekeskused, mille summaarne nimisisendenergia ületab 1 MW, kasutavad heitsoojust või muid heitsoojuse taaskasutamise rakendusi, välja arvatud juhul, kui nad suudavad tõendada, et see ei ole lõikes 7 osutatud hindamise kohaselt tehniliselt või majanduslikult teostatav.	Jah	EnKS § 28 ¹ lg 5		Uus säte, eelnõu punkt 48
197) Artikkel 26 lg 7 Kütte- ja jahutustarve energiatõhususe suurendamise majandusliku teostatavuse hindamiseks tagavad liikmesriigid, et tehakse kulude-tulude analüüs vastavalt XI lisale, kui uuesti kavandatakse või põhjalikult remonditakse järgmisi rajatisi: a) soojuselektrijaam, mille keskmine aastane summaarne sisendenergia ületab 10 MW, et hinnata käitise kui tõhusa koostootmisjaama toimimise kulusid ja tulusid; b) tööstuskäitis, mille keskmine aastane kogusisendenergia on üle 8 MW, et hinnata käitises ja väljaspool seda tekkiva heitsoojuse kasutamist; c) teenindusrajatis, mille keskmine aastane kogusisendenergia on üle 7 MW, näiteks reoveepuhastusjaamad ja maagaasi veeldusjaamad, et hinnata käitises ja väljaspool seda tekkiva heitsoojuse kasutamist; d) andmekeskus, mille summaarne nimisisendenergia ületab 1 MW taset, et hinnata kulude-tulude analüüsi, sealhulgas, kuid mitte ainult, tehnilist teostatavust, kulutõhusust, mõju energiatõhususele ja kohalikule küttenõudlusele, sealhulgas hooajalisi kõikumisi seoses heitsoojuse kasutamisega majanduslikult põhjendatud nõudluse rahuldamiseks ning	Jah	EnKS § 8 lg 6-8		Muudetud säte, eelnõu punkt 35

<p>kõnealuse kaitise ühendamiseega kaugküttevõrku või tõhusasse/RES-põhisesse kaugjahutussüsteemi või muudesse heitsoojuse taaskasutamise rakendustesse.</p> <p>Esimese lõigu punktis d osutatud analüüsimisel kaalutakse jahutussüsteemi lahendusi, mis võimaldavad heitsoojuse eemaldamist või salvestamist kasulikul temperatuuril minimaalse lisaenergiasisendiga.</p>				
<p>198) Artikkel 26 lg 8 Liikmesriigid võivad lõike 7 kohaldamisalast välja jätta</p> <p>a) tipptunni- ja varuelektrijaamad, mis on kavandatud töötama alla 1 500 töötunni aastas viie aasta libiseva keskmisena, võttes aluseks liikmesriikide kehtestatud kontrollimenetluse, millega tagatakse, et see erandi tegemise kriteerium on täidetud;</p> <p>b) kaitised, mis peavad asuma direktiivi 2009/31/EÜ alusel loa saanud geoloogilise säilitamise koha lähedal;</p> <p>c) andmekeskused, mille heitsoojust kasutatakse või hakatakse kasutama kaugküttevõrgus või otseselt ruumide kütmiseks, sooja tarbevee valmistamiseks või muul otstarbel hoones või hoonete rühmas või rajatistes, kus see asub.</p> <p>Liikmesriigid võivad ka sätestada künnised, mida väljendatakse kättesaadava kasuliku heitsoojuse kogusena, nõudlusena kütte järele või kaugusena tööstuskäitiste ja kaugküttevõrkude vahel, et jätta kaitisi lõike 7 punktide c ja d kohaldamisalast välja.</p> <p>Liikmesriigid teevad käesoleva lõike alusel vastu võetud erandid komisjonile teatavaks.</p>	<p>Jah</p> <p>Jah</p> <p>Ei</p> <p>Jah</p>	<p>EnKS § 8 lg 6-8</p> <p>EnKS § 28 lg 6</p>		<p>Uus säte, eelnõu punkt 35</p> <p>Uus säte, eelnõu punkt 48</p> <p>Valikuline säte, täpsustatakse kaugküttereformi käigus 2026. a.</p> <p>Praktiline kohaldamisala, peale kaugküttereformi 2026. a.</p>
<p>199) Artikkel 26 lg 9 Liikmesriigid võtavad vastu direktiivi (EL) 2019/944 artikli 8 kohased loakriteeriumid või samaväärsed loakriteeriumid, et</p> <p>a) võtta arvesse artikli 25 lõikes 1 osutatud põhjaliku hindamise tulemust;</p>	Jah			<p>Ei võeta üle käesoleva eelnõuga, vaid võetakse üle Kaugküttereformiga 2026a.</p>

b) tagada lõikes 7 sätestatud nõute täitmine; c) võtta arvesse lõikes 7 osutatud kulude-tulude analüüsi tulemust.				
200) Artikkel 26 lg 10 Liikmesriigid võivad teha erandi individuaalsete käitiste suhtes, et neilt ei nõutaks lõikes 9 osutatud loakriteeriumide või samaväärsete loakriteeriumite alusel selliste valikute rakendamist, mille puhul tulud ületavad kulusid, kui selleks on mõjuvad põhjused, mis tulenevad seadusest, omandiõigusest või rahastusest. Nendel juhtudel esitab asjaomane liikmesriik komisjonile põhjendatud otsuse kolme kuu jooksul alates selle otsuse tegemise kuupäevast. Komisjon võib esitada otsuse kohta arvamus kolme kuu jooksul alates selle kättesaamisest.	Valikuline Jah			Täpsustatakse kaugküttereformi käigus 2026. a. Praktiline kohaldamisala, täpsustatakse peale kaugküttereformi 2026.
201) Artikkel 26 lg 11 Käesoleva artikli lõikeid 7, 8, 9 ja 10 kohaldatakse direktiiviga 2010/75/EL hõlmatud käitiste suhtes, ilma et see piiraks selles direktiivis sätestatud nõudeid	Jah			Täpsustatakse kaugküttereformi käigus 2026. a.
202) Artikkel 26 lg 12 Liikmesriigid koguvad teavet käesoleva artikli lõike 7 punktide a–d kohaselt tehtud kulude-tulude analüüsides kohta. See teave peaks sisaldama vähemalt andmeid olemasolevate soojustarnete koguste ja soojusparameetrite, aastas kavandatud töötundide arvu kohta ja kohtade geograafilise asukoha kohta. Need andmed avaldatakse, võttes nõuetekohaselt arvesse nende võimalikku tundlikkust.	Jah			Täpsustatakse kaugküttereformi käigus 2026. a.
203) Artikkel 26 lg 13 III lisa punktis d osutatud tõhususe ühtlustatud kontrollväärtuste alusel tagavad liikmesriigid tõhusa koostootmisega toodetud elektrienergia päritolutunnistuse esitamise vastavalt objektiivsetele, läbipaistvatele ja mittediskrimineerivatele kriteeriumidele, mille iga liikmesriik on sätestanud. Nad tagavad, et nimetatud päritolutunnistus vastab nõuetele, mis on sätestatud, ja sisaldab vähemalt teavet, mis on täpsustatud XII lisas. Liikmesriigid tunnustavad vastastikku päritolutunnistusi ja loevad neid eranditult käesolevas lõikes osutatud teabe tõenduseks.	Jah			Täpsustatakse kaugküttereformi käigus 2026. a.

Päritolutunnistuse kui tõenduse tunnustamisest keeldumine, eriti kui põhjuseks on pettuse vältimine, rajaneb objektiivsetel, läbipaistvatel ja mittediskrimineerivatel kriteeriumidel. Liikmesriik teatab komisjonile sellisest keeldumisest ja põhjendab seda. Päritolutunnistuse tunnustamisest keeldumise korral võib komisjon, eelkõige arvesse võttes objektiivseid, läbipaistvaid ja mittediskrimineerivaid kriteeriume, millele kõnealune tunnustamine tugineb, võtta vastu otsuse sundida keelduvat osapoolt päritolutunnistust tunnustama.				
204) Artikkel 26 lg 14 Liikmesriigid tagavad, et kui koostootmisele antakse toetust, tehakse seda töhusa koostootmisega saadava elektrienergia tootmiseks, kus heitsoojust kasutatakse tulemuslikult, et saavutada primaarenergia sääst. Koostootmisele ja soojuse tootmisele kaugkütteks ning kaugküttevõrkudele antavale riiklikule toetusele kohaldatakse asjakohasel juhul riigiabi eeskirju.	Jah	ELTS § 59 lg 3 ja 4 + 59(3)		Praktiline kohaldamisala Täpsustatakse kaugküttereformi käigus 2026. a.
205) Artikkel 27 lg 1 Riiklikud energeetikavaldkonda reguleerivad asutused kohaldavad direktiivis 2009/73/EÜ ja direktiivis (EL) 2019/944 sätestatud ülesannete täitmisel käesoleva direktiivi artikli 3 kohast energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet, kui nad teevad otsuseid gaasi- ja elektritaristu käitamise kohta, hõlmates nende otsuseid võrgutariifide kohta. Lisaks energiatõhususe esikohale seadmise põhimõttele võivad riiklikud energeetikavaldkonda reguleerivad asutused võtta arvesse kulutõhusust, süsteemi tõhusust ja varustuskindlust, turu integratsiooni, kaitstes samas liidu kliimaeesmärke ja kestlikkust, nagu on sätestatud määruse (EL) 2019/943 artiklis 18 ja määruse (EÜ) nr 715/2009 artiklis 13	Jah	ELTS § 71 lõige 4 MGS § 37 lg 4 p 4 ja 6 EnKS § 7 lg 1"		Täpsustatakse ELTS 71 lg 4 (normitehniline), Eelnõu punkt 4 (ELTS-i muudatus)
206) Artikkel 27 lg 2 Liikmesriigid tagavad, et gaasi ja elektri ülekande- ja jaotusvõrguettevõtjad kohaldavad oma võrgu planeerimise, arendamise ja investeerimisotsustes käesoleva direktiivi artikli 3 kohast energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet. Riiklikud reguleerivad asutused või muud määratud	Jah	ELTS §66 lg 9 ja 12 ja uued/muudetud sätted - 14; 17 ja 18, MGS §21 ² lg 3 ja täiendatud sätted 3 ja 6		Osaliselt kehtivad sätted, muudatused ELTS-is, eelnõu punkt 2-3 (ELTS-i muudatus)

<p>riiklikud asutused kontrollivad, et põhivõrguettevõtjate ja jaotusvõrguettevõtjate kasutatava metoodikaga hinnatakse kulude-tulude analüüsis alternatiive ning võetakse arvesse energiatõhususe lahendustest saadavat laiemat kasu, nõudluse poole paindlikkust ning investeerimist varadesse, mis aitavad kaasa kliimamuutuste leevendamisele. Riiklikud reguleerivad asutused ja muud määratud riiklikud asutused kontrollivad ka energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte rakendamist põhivõrguettevõtjate või jaotusvõrguettevõtjate poolt nende projektide ja võrgu arengukavade heakskiitmisel, kontrollimisel ja järelevalvel vastavalt direktiivi 2009/73/EÜ artiklile 22 ning direktiivi (EL) 2019/944 artikli 32 lõikele 3 ja artiklile 51. Riiklikud reguleerivad asutused võivad esitada metoodika ja suunised selle kohta, kuidas tihedas koostöös ülekande- ja jaotusvõrguettevõtjatega, kes võivad jagada olulist tehnilist oskusteavet, hinnata kulude-tulude analüüsis alternatiive.</p>				
<p>207) Artikkel 27 lg 3 Liikmesriigid tagavad, et põhi- ja jaotusvõrguettevõtjad jälgiksid ja kvantifitseeriksid võrgukadude kogumahtu ning optimeeriksid võrke ja parandaksid võrkude tõhusust, kui see on tehniliselt ja rahaliselt teostatav. Põhi- ja jaotusvõrguettevõtjad teatavad nendest meetmetest ja võrgukadude vähendamisega saavutatavast eeldatavast energiasäästust riiklikule energeetikasektorit reguleerivale asutusele. Liikmesriigid tagavad, et põhi- ja jaotusvõrguettevõtjad hindaksid energiatõhususe parandamise meetmeid seoses nende olemasolevate gaasi- või elektri ülekande- või jaotusvõrkudega ning parandaksid taristu projekteerimisel ja käitamisel energiatõhusust, eelkõige seoses arukate võrkude kasutuselevõttuga. Liikmesriigid innustavad põhi- ja jaotusvõrguettevõtjaid välja töötama uuenduslikke lahendusi olemasolevate ja tulevaste võrkude energiatõhususe parandamiseks stimuleerivate reeglite abil kooskõlas määruse (EL) 2019/943 artiklis 18 ja</p>	<p>Jah</p>	<p>EnKS § 7 lg 1 ELTS § 65 lg 11</p>		<p>Muudetud sätted, eelnõu punkt 33 ja 1 (ELTS-i muudatus)</p>

määruse (EÜ) nr 715/2009 artiklis 13 sätestatud tariifide arvestamise põhimõtetega.				
208) Artikkel 27 lg 4 Riiklikud energiasektorit reguleerivad asutused lisavad direktiivi 2009/73/EÜ artikli 41 kohaselt ja direktiivi (EL) 2019/944 artikli 59 lõike 1 punkti i kohaselt koostatavasse aastaaruandesse eraldi osa edusammude kohta, mida on tehtud gaasi- ja elektritaristu käitamisega seotud energiatõhususe suurendamisel. Kõnealustes aruannetes hindavad riiklikud energiasektorit reguleerivad asutused gaasi- ja elektritaristu käitamise üldist tõhusust ning ülekande- ja jaotussüsteemi ettevõtjate võetud meetmeid ning asjakohasel juhul esitavad soovitusel energiatõhususe parandamiseks, sealhulgas kulutõhusate alternatiivide kohta, mis vähendavad tippkoormust ja üldist elektrikasutust.	Jah	ELTS § 94 lg 9 ja 10		Uued sätted, eelnõu punkt 5 (ELTS-i muudatus)
209) Artikkel 27 lg 5 Elektriga seoses tagavad liikmesriigid, et võrke käsitlevad õigusnormid ja võrgutariifid täidavad XIII lisa kriteeriume ning võetakse arvesse määruse (EL) 2019/943 kohaselt välja töötatud võrgukoode ja juhiseid ning direktiivi (EL) 2019/944 artikli 59 lõike 7 punktis a sätestatud kohustust võimaldada teha võrkudesse vajalikke investeeringuid võrkude jätkusuutlikkust tagaval viisil	Jah	ELTS §71 lg 4 ja §66 lg 1		Kehtiv säte, ei muudeta
210) Artikkel 27 lg 6 Liikmesriigid võivad lubada võrgusuunalise energia ülekande ja jaotamisega seoses sotsiaalse eesmärgiga abikavade ja tariifstruktuuride komponente eeldusel, et nende võimalik häiriv mõju ülekande- ja jaotusvõrgule on võimalikult väike ja et nimetatud komponendid ei ole sotsiaalse eesmärgi suhtes ebaproportsionaalsed	Ei			Valikuline säte, Eesti ei kohalda
211) Artikkel 27 lg 7 Riiklikud reguleerivad asutused tagavad selliste ülekande- ja jaotustariifides olevate stiimulite kõrvaldamise, mis kahjustavad elektrienergia ja gaasi tootmise, ülekande, jaotuse ja tarnimise energiatõhusust. Liikmesriigid tagavad taristu projekteerimisel ja olemasoleva taristu käitamisel energiatõhususe	Jah	EnKS 7 lg 4		Kehtiv säte, ei muudeta

kooskõlas määrusega (EL) 2019/943 ning selle, et hinnad võimaldavad nõudluse poole reageerimist.				
212) Artikkel 27 lg 8 Ülekande- ja jaotusvõrguettevõtjad järgivad XIV lisa	Jah	EnKS § 31 p 5		Kehtiv säte, ei muudeta
213) Artikkel 27 lg 9 Kui see on asjakohane, võivad riiklikud reguleerivad asutused süsteemihalduritelt ja jaotusvõrguettevõtjatelt nõuda, et need soodustaksid liitumis- ja võrgutasusid vähendades tõhusa koostootmise rajamist küttenõudlusega piirkondade lähedale	Valikuline			Valikuline säte, ei kohaldata
214) Artikkel 27 lg 10 Liikmesriigid võivad lubada elektritootjatel, kes toodavad elektrit tõhusa koostootmise režiimil ja soovivad võrguga liitumist, välja kuulutada hanke liitumisega seotud töödeks	Ei			Valikuline säte, ei kohaldata
215) Artikkel 27 lg 11 Direktiivi 2010/75/EL kohasel aruandlusel ja ilma, et see piiraks selle direktiivi artikli 9 lõike 2 kohaldamist, kaaluvad liikmesriigid energiatõhususe tasemeid käsitleva teabe esitamist käitiste puhul, mille summaarne nimisoojusvõimsus on 50 MW või enam ja mis tegelevad kütuste põletamisega, võttes arvesse asjaomast parimat võimalikku tehnikat, mis on välja töötatud kooskõlas direktiiviga 2010/75/EL	Valikuline	EnKS § 10		Kehtiv säte ei muudeta.
216) Artikkel 28 lg 1 Liikmesriigid loovad võrgustiku, mis tagab energiatõhususega seotud kutsealadel vajalikul tasemel turu vajadustele vastava pädevuse. Liikmesriigid tagavad tihedas koostöös sotsiaalpartneritega, et energiatõhususega seotud kutsealadele, sealhulgas energiateenuste osutajatele, energiaauditite pakkujatele, energijuhtidele, sõltumatutele ekspertidele ja ehitusdetailide paigaldajatele, nagu on osutatud direktiivis 2010/31/EL, ning integreeritud renoveerimistööde pakkujatele oleksid kättesaadavad sertifitseerimis- või samaväärsed kvalifikatsioonisüsteemid, sealhulgas vajaduse korral sobivad koolitusprogrammid, ning et need oleksid usaldusväärsed ning aitaksid kaasa riiklike energiatõhususe eesmärkide ja liidu üldiste süsinikuheite vähendamise eesmärkide saavutamisele.	Jah	EnKS § 29		Kehtiv säte, ei muudeta

Liikmesriigid tagavad, et sertifitseerimise ja/või samaväärsete kvalifikatsioonikavade, sealhulgas vajaduse korral sobivate koolitusprogrammide pakkujad, on akrediteeritud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 765/2008 või heaks kiidetud kooskõlas liikmesriigi ühtlustatud õigusaktide või standarditega.				
217) Artikkel 28 lg 2 Liikmesriigid edendavad osalemist sertifitseerimis-, koolitus- ja haridusprogrammides, et tagada energiatõhususega seotud kutsealadel vajalikul tasemel turu vajadustele vastav pädevus.	Jah	EnKS § 29 lg 1 ja 2		Kehtiv säte ei muudeta
218) Artikkel 28 lg 3 11. oktoobriks 2024 teeb komisjon järgmist: a) loob koostöös liikmesriikide nimetatud eksperdirühmaga raamistiku või teeb kampaania, et meelitada rohkem inimesi energiatõhususega seotud kutsealadele, tagades samas mittediskrimineerimise põhimõtte austamise; b) hindab, kui teostatav oleks ühtse juurdepääsuplatvormi loomine, kasutades olemasolevaid algatusi, kui see on võimalik, et anda liikmesriikidele toetust nende meetmete kehtestamisel, et tagada kvalifitseeritud spetsialistide selline piisav tase, mida on vaja tempo hoidmiseks energiatõhususe vallas, et saavutada liidu kliima- ja energiaeesmärgid. Platvorm koondaks liikmesriike, sotsiaalpartnereid, haridusasutusi, akadeemilisi ringkondi ja muid asjaomaseid sidusrühmi esindavaid eksperte, toetamaks ja edendamaks kvalifitseerimissüsteemide ja koolitusprogrammide parimaid tavasid, et suurendada energiatõhususe spetsialistide arvu ning tagada olemasolevate spetsialistide ümberõpe ja oskuste täiendamine, mis võimaldab vastata turu vajadustele	Ei			Komisjoni kohaldamisala
219) Artikkel 28 lg 4 Liikmesriigid tagavad, et riiklikes sertifitseerimis- või samaväärsetes kvalifitseerimissüsteemides, sealhulgas vajaduse korral koolitusprogrammides, võetaks arvesse olemasolevaid Euroopa või	Jah	EnKs § 29 lg 3		Kehtiv säte, ei muudeta

rahvusvahelisi standardeid energiatõhususe vallas.				
220) Artikkel 28 lg 5 Liikmesriigid teevad avalikult kättesaadavaks lõikes 1 osutatud sertifitseerimis- ja samaväärsed kvalifitseerimis süsteemid või sobivad koolitusprogrammid ning teevad omavahel ja komisjoniga koostööd süsteemide võrdlemise ja tunnustamise alal. Liikmesriigid võtavad vastavalt artikli 29 lõikele 1 vajalikud meetmed selleks, et tarbijad oleksid teadlikud süsteemide kättesaadavusest.	Jah			Praktiline kohaldamisala, Kliimaministeeriumi veebileht Energiatõhusus Kliimaministeerium
221) Artikkel 28 lg 6 Liikmesriigid hindavad 31. detsembriks 2024 ja seejärel vähemalt iga nelja aasta tagant, kas süsteemid tagavad direktiivi 2010/31/EL kohaselt energiateenuste osutajatele, energiaaudiitoritele, energijuhtidele, sõltumatutele ekspertidele ja ehitusdetailide paigaldajatele, nagu on osutatud direktiivis 2010/31/EL, ning integreeritud renoveerimistööde pakujatele vajalikul tasemel pädevuse ning kõigile isikutele võrdse juurdepääsu kooskõlas mittediskrimineerimise põhimõttega. Liikmesriigid hindavad ka lõhet olemasolevate ja vajatavate spetsialistide vahel. Liikmesriigid teevad selle hindamise ja soovitused üldsusele kättesaadavaks ning esitavad need määruse (EL) 2018/1999 artikli 28 kohaselt loodud e-platvormi kaudu.	Jah			Praktiline kohaldamisala.
222) Artikkel 29 lg 1 Liikmesriigid edendavad energiateenuste turgu ning VKEde juurdepääsu sellele, levitades selget ja kergesti kättesaadavat teavet, mis käsitleb järgmist: a) energiateenuslepinguid ja sätteid, mis peaksid sellistes lepingutes olema, selleks et tagada energiasääst ja lõpptarbija õigused; b) energiatõhususe teenuste projektide toetamiseks mõeldud finantsinstrumente, stiimuleid, toetusi, käibefonde, tagatise, kindlustuskavasid ja laene; c) olemasolevaid energiateenuste osutajaid, näiteks energiateenuste ettevõtjaid, kes on kvalifitseeritud või sertifitseeritud, ning nende	Jah			Praktiline kohaldamisala

[illegible]

<p>suuniseid valitsussektori energiatöhususe lepingute statistilise käsitlemise kohta;</p> <p>b) andes teavet parimate tavade kohta energiatöhususe lepingute sõlmimisega seoses, sealhulgas, kui see on kättesaadav,</p> <p>kulude-tulude analüüsi, kasutades kogu olelusringi lähenemisviisi;</p> <p>c) edendades ja tehes avalikult kättesaadavaks andmebaasi rakendatud ja käimasolevate energiatöhususe lepingute projektide kohta, mis sisaldavad prognoositud ja saavutatud energiasäästu</p>				
<p>227) Artikkel 29 lg 6</p> <p>Liikmesriigid toetavad energiateenuste turu nõuetekohast toimimist, võttes järgmisi meetmeid:</p> <p>a) teevad kindlaks ja avaldavad kontaktpunkti(d), kust lõpptarbijad võivad saada lõikes 1 osutatud teavet;</p> <p>b) kõrvaldavad õigusnormidega seotud ja muid tõkkeid, mis takistavad energiatöhususe lepingute ja muude energiatöhususe teenuste mudelite kasutamist energiasäästmismeetmete kindlakstegemiseks ja/või rakendamiseks;</p> <p>c) loovad nõuandvad organid ja sõltumatud turuvahendajad, sealhulgas ühtsed kontaktpunktid või sarnased tugimehhanismid ja edendavad nende rolli, et stimuleerida turu arengut nõudluse ja pakkumise poolel, ning teevad kõnealuseid toetusmehhanisme käsitleva teabe avalikult kättesaadavaks ja turuosalistele kasutatavaks.</p>	Jah			Praktiline kohaldamisala
<p>228) Artikkel 29 lg 7</p> <p>Energiateenuste turu nõuetekohase toimimise toetamiseks võivad liikmesriigid luua individuaalse mehhanismi või määrata ombudsmeni, et tagada energiateenuse- ja energiatöhususe lepingutest tulenevate kaebuste töhus käsitlemine ja vaidluste kohtuväline lahendamine</p>	Ei			Valikuline säte, Eesti ei rakenda.
<p>229) Artikkel 29 lg 8</p> <p>Liikmesriigid tagavad, et energiatarnijad, jaotusvõrguettevõtjad ja energia jaemüügi ettevõtjad hoiduvad igasugusest tegevusest, mis võib takistada nõudlust energiateenuste või</p>	Jah	EnKS § 7 lg 4		Kehtiv säte, ei muudeta.

energiatõhususe parandamise meetmete järele ja nende osutamist või takistada kõnealuste teenuste või meetmete turu arengut, sealhulgas hoiduvad nad konkurentide turult tõrjumisest või valitseva turupositsiooni ärakasutamisest.				
230) Artikkel 30 lg 1 Ilma et see piiraks ELi toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist, hõlbustavad liikmesriigid rahastute loomist või juba olemasolevate kasutamist energiatõhususe parandamise meetmete rakendamiseks, et saada maksimaalset kasu eri rahastamisvõimalustest ning toetuste, finantsinstrumentide ja tehnilise abi kombinatsiooni kasutamist.	Valikuline ??			Praktiline kohaldamisala
231) Artikkel 30 lg 2 Komisjon abistab liikmesriike vajaduse korral kas otse või finantseerimisasutuste kaudu rahastute ja riikliku, piirkondliku või kohaliku tasandi projektiarenduse abirahastute loomisel, mille eesmärk on suurendada eri sektorite investeeringuid energiatõhususse ning kaitsta ja võimestada energiaostuvõimetuid inimesi, vähekaitsitud tarbijaid, madala sissetulekuga leibkondades elavaid inimesi ning asjakohasel juhul neid inimesi, kes elavad sotsiaaleluruumides, hõlmates muu hulgas võrdsuse perspektiivi, et kedagi ei jäetaks tähelepanuta.	Ei			Komisjoni kohaldamisala
232) Artikkel 30 lg 3 Liikmesriigid võtavad vastu meetmed, millega edendatakse energiatõhususega seotud laenutoodete, nagu „rohelist“ hüpoteeklaenu ja „rohelist“ laenu, mis on tagatud ja tagamata, ning tagavad, et neid pakutakse finantseerimisasutuste poolt laialdaselt ja mittediskrimineerival viisil ning nii, et need oleksid tarbijatele nähtavad ja juurdepääsetavad. Liikmesriigid võtavad meetmeid arvepõhiste ja maksupõhiste finantseerimisskeemide rakendamise soodustamiseks, võttes arvesse lõike 10 kohaselt esitatud komisjoni juhiseid. Liikmesriigid tagavad, et pankadele ja muudele finantseerimisasutustele antakse teavet võimaluste kohta,	Jah	EnKS § 30		Kehtiv säte, ei muudeta

<p>kuidas nad saaksid osaleda energiatõhususe parandamise meetmete rahastamises, sealhulgas näiteks avaliku ja erasektori partnerlusi luues.</p> <p>Liikmesriigid soodustavad laenutagamisrahastute loomist energiatõhususe investeringute jaoks.</p>				
<p>233) Artikkel 30 lg 4 Ilma et see piiraks ELi toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist, edendavad liikmesriigid rahalise toetuse kavade loomist, et suurendada energiatõhususe parandamise meetmete kasutuselevõttu individuaalse kütte ja jahutuse ning kaugkütte ja -jahutuse süsteemide põhjaliku remondi korral</p>	Valikuline	EnKS § 30		Kehtiv säte, ei muudeta. Rakendamine läbi teavitustegevuse
<p>234) Artikkel 30 lg 5 Liikmesriigid edendavad kohaliku oskusteabe ja tehnilise abi loomist, asjakohastel juhtudel olemasolevate võrgustike ja rajatiste kaudu, et anda nõu parimate tavade kohta seoses kohaliku kaugkütte ja -jahutuse süsinikuheite vähendamise saavutamise, nagu juurdepääs sihtotstarbelisele rahalisele toetusele</p>	Valikuline	EnKS § 30 lg 1		Kehtiv säte, ei muudeta. Rakendamine läbi teavitustegevuse
<p>235) Artikkel 30 lg 6 Komisjon hõlbustab parimate tavade vahetamist pädevate riiklike või piirkondlike ametiasutuste ja organite vahel, sealhulgas regulatiivasutuste iga-aastaste kohtumiste, liikmesriikides rakendatavate meetmete kohta teavet andvate avalike andmebaaside ja riikidevahelise võrdlemise kaudu</p>	Ei			Komisjoni kohaldamisala
<p>236) Artikkel 30 lg 7 Et kaasata erasektori vahendeid energiatõhususe meetmete ja energia säästmiseks tehtavate renoveerimistööde rahastamisse ja aidata kaasa liidu energiatõhususe eesmärkide ja käesoleva direktiivi artikli 4 kohaste riiklike panuste saavutamisele ning direktiivi 2010/31/EL eesmärkide saavutamisele, peab komisjon dialoogi nii avaliku kui ka erasektori finantseerimisasutustega, samuti asjaomaste konkreetsete sektoritega, et teha kindlaks vajadused ja võimalikud meetmed, mida ta saab võtta</p>	Ei			Komisjoni kohaldamisala
<p>237) Artikkel 30 lg 8 Lõikes 7 osutatud meetmed hõlmavad järgmisi elemente:</p>	Ei			Komisjoni kohaldamisala

a) kapitaliinvesteeringute mobiliseerimine energiatõhususse, võttes arvesse energiasäästu laiemat mõju; b) spetsiaalsete energiatõhususe rahastamisvahendite ja finantseerimisasutuste loodavate suuremahuliste rahastamiskavade rakendamise hõlbustamine; c) paremate energiatõhusust ja finantstulemusi puudutavate andmete tagamine: i) täpsem analüüs, kuidas energiatõhususse investeerimine parandab varade alusväärtust; ii) selliste uuringute toetamine, millega hinnatakse energiatõhususse investeerimisest saadavate mitteenergialaste hüvede rahalist väärtust.				
238) Artikkel 30 lg 9 Et kaasata erasektori vahendeid energiatõhususe meetmete ja energia säästmiseks tehtavate renoveerimistööde rahastamisse, teevad liikmesriigid käesoleva direktiivi rakendamisel järgmist: a) kaaluvad võimalusi kasutada paremini ära artikli 11 kohaseid energiajuhtimissüsteeme ja energiaauditeid, et mõjutada otsuste tegemist b) kasutavad optimaalselt liidu eelarve võimalusi ja vahendeid, mis on välja pakutud algatuses „Arukate hoonete arukas rahastamine ning komisjoni 14. oktoobri 2020. aasta teatises „Euroopa renoveerimislaine – keskkonnahoidlikumad hooned, uued töökohad, parem elujärg“.	Jah			Praktiline kohaldamisala
239) Artikkel 30 lg 10 Komisjon esitab 31. detsembriks 2024 liikmesriikidele ja turuosalistele juhised erainvesteeringute soodustamise kohta. Juhiste eesmärk on aidata liikmesriikidel ja turuosalistel arendada ja rakendada oma energiatõhususalaseid investeeringuid, sealhulgas investeeringuid liidu eri programmidesse, ning neis pakutakse välja asjakohaseid rahastamismehhanisme ja uuenduslikke rahastamise lahendusi, kombineerides toetusi, rahastamisvahendeid ja projektiarendusabi, et laiendada olemasolevaid algatusi ja kasutada liidu programme katalüsaatorina	Ei			Komisjoni kohaldamisala

erasektori rahastamise võimendamiseks ja ergutamiseks				
240) Artikkel 30 lg 11 Liikmesriigid võivad rajada riikliku energiatõhususe fondi. Selle fondi eesmärk on rakendada energiatõhusus meetmeid, et toetada liikmesriike nende riiklike energiatõhususalaste panuste ja artikli 4 lõikes 2 osutatud soovituslike trajektooride täitmisel. Riikliku energiatõhususe fondi võib luua sihtotstarbelise fondina juba olemasoleva riikliku kapitaliinvesteeringuid edendava vahendi raames. Riiklikku energiatõhususe fondi võib rahastada ELi HKSi kohastest ehitus- ja transpordisektori lubatud heitkoguse ühikute enampakkumistest saadavatest tuludest.	Ei			Valikuline säte, Eesti ei rakenda
241) Artikkel 30 lg 12 Käesoleva artikli lõikes 11 osutatud riiklike energiatõhususe fondide rajamisel loovad liikmesriigid rahastamis vahendid, sealhulgas riiklikud tagatised, et suurendada erainvesteeringute kasutuselevõttu energiatõhususe valdkonnas ning energiatõhususega seotud laenutoodete ja uuenduslike kavade kasutamist, millele on osutatud käesoleva artikli lõikes 3. Riiklik energiatõhususe fond toetab artikli 8 lõike 3 ja artikli 24 kohaste meetmete rakendamist esmajärjekorras energiaostuvõimetute inimeste, vähekaitsitud tarbijate, madala sissetulekuga leibkondade ja asjakohasel juhul nende inimeste suhtes, kes elavad sotsiaaleluruumides. See toetus hõlmab VKEde energiatõhususe meetmete rahastamist, et võimendada ja käivitada VKEde erarahastamist	Ei			Valikuline säte, Eestis ei rakenda
242) Artikkel 30 lg 13 Liikmesriigid võivad lubada avaliku sektori asutustel täita artikli 6 lõikes 1 sätestatud kohustusi aastaste maksetega riiklikku energiatõhususe fondi nende investeeringutega võrdse summa ulatuses, mida nõutakse kõnealuste kohustuste täitmiseks	Ei			Valikuline säte, Eestis ei rakenda
243) Artikkel 30 lg 14	Ei			Valikuline säte, Eestis ei rakenda

Liikmesriigid võivad sätestada, et kohustatud isikud saavad täita artikli 8 lõigetes 1 ja 4 sätestatud kohustusi, makstes riiklikku energiatõhususe fondi igal aastal nende investeeringutega võrdse summa, mida nõutakse kõnealuste kohustuste täitmiseks.				
244) Artikkel 30 lg 15 Liikmesriigid võivad kasutada otsuse nr 406/2009/EÜ alusel määratud iga-aastastest saastekvootidest saadavaid tulusid energiatõhususe parandamise uuenduslikuks rahastamiseks	Ei			Valikuline säte, Eestis ei rakenda
245) Artikkel 30 lg 16 Komisjon hindab avaliku sektori vahendite kaudu energiatõhususse investeerimise tulemuslikkust ja tõhusust liidu ja riikide tasandil ning liikmesriikide suutlikkust suurendada energiatõhususe valdkonnas erainvesteeringute kasutuselevõttu, võttes samal ajal arvesse ka riiklikes energia- ja kliimakavades väljendatud avaliku sektori rahastamis vajadusi. Komisjon hindab, kas liidu tasandi energiatõhususe mehhanism, mille eesmärk on pakkuda liidu tagatist, tehnilist abi ja sellega seotud toetusi, et võimaldada rahastamisvahendite rakendamist ning rahastamis- ja toetusskeeme riiklikul tasandil, võiks toetada kulutõhusal viisil liidu energiatõhususe ja kliimaeesmärkide saavutamist, ning teeb asjakohasel juhul ettepaneku sellise mehhanismi loomiseks. Selleks esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule 30. märtsiks 2024 aruande, millele lisatakse asjakohasel juhul seadusandlikud ettepanekud.	Ei			Komisjoni kohaldamisala
246) Artikkel 30 lg 17 Liikmesriigid esitavad komisjonile hiljemalt 15. märtsiks 2025 ning seejärel määruse (EL) 2018/1999 artikli 17 kohaselt esitatavate lõimitud riiklike energia- ja kliimaalaste eduaruannete osana ning kooskõlas määruse (EL) 2018/1999 artikliga 21 iga kahe aasta tagant järgmised andmed a) energiatõhususse tehtud avaliku sektori investeeringute maht ning keskmine võimendustegur, mis on saavutatud	Jah			Praktiline rakendamine, raporteerimise kohustus.

<p>energiatõhususe meetmete toetamiseks antud avaliku sektori vahenditega;</p> <p>b) energiatõhususega seotud laenutoodete maht, eristades seejuures erinevaid tooteid;</p> <p>c) kui see on asjakohane, energiatõhususe ja parimate tavade kasutuselevõtu suurendamiseks kehtestatud riiklikud rahastamisprogrammid ning energiatõhususe uuenduslikud rahastamiskavad.</p> <p>Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud aruande koostamise hõlbustamiseks loimib komisjon selles lõigus nimetatud nõuded ühisesse vormi, mis on sätestatud määruse (EL) 2018/1999 artikli 17 lõike 4 kohaselt vastu võetud rakendusaktides</p>	Ei			Komisjoni kohaldamisala
<p>247) Artikkel 30 lg 18</p> <p>Lõike 17 punktis b osutatud kohustuse täitmiseks ning ilma et see mõjutaks täiendavaid riiklikke meetmeid, võtavad liikmesriigid arvesse finantseerimisasutuste suhtes ette nähtud kehtivaid avalikustamiskohustusi, mis hõlmavad muu hulgas järgmist:</p> <p>a) krediidasutustele kehtestatud avalikustamisreeglid, mis on sätestatud komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2021/2178;</p> <p>b) kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 artikliga 449a krediidasutustele kehtestatud keskkonna-, sotsiaalsete ja juhtimisriskide avalikustamise nõuded.</p> <p>Lõike 17 punktis b osutatud kohustuse täitmiseks energiatõhususega seotud laenutoodete mahtu käsitlevate andmete kogumiseks ja koondamiseks esitab komisjon 15. märtsiks 2024 liikmesriikidele suunised korra kohta, mille alusel riigi tasandil koguda ja koondada laenutoodete mahtu käsitlevaid andmeid ja nendele ligi pääseda</p>	<p>Jah</p> <p>Ei</p>			<p>Praktiline kohaldamine</p> <p>Info edastatakse riikliku energia- ja kliimakava eduaruannetes ((EL) 2018/1999 määrus)</p> <p>Komisjoni kohaldamisala</p>
<p>248) Artikkel 31 lg 1</p> <p>Energiasäästu võrdlemiseks ja võrreldavatesse ühikutesse ümberarvestamiseks kohaldatakse</p>	Jah	EnKs § 23 lg 4 MTMm nr. 66 Lisa 2		Kehtivad sätted, ei muudeta.

määruse (EL) 2018/2066 VI lisas sätestatud alumisi kütteväärtusi ja käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud primaarenergiategureid, välja arvatud juhul, kui on õigustatud muude väärtuste või tegurite kasutamine.				
249) Artikkel 31 lg 2 Primaarenergiategurit kohaldatakse juhul, kui energiasääst arvutatakse primaarenergia põhjal, kasutades lõppenergia tarbimisel põhinevat alt-üles-lähenemisviisi	Ei			Eesti kasutab lõppenergiaga põhist enrgiasäästu arvutust.
250) Artikkel 31 lg 3 Elektrienergia kilovatt-tundides saavutatava säästu puhul kohaldavad liikmesriigid saavutatava primaarenergia tarbimise säästu täpseks arvutamiseks koefitsienti. Liikmesriigid kohaldavad vaikekoefitsienti 1,9, välja arvatud juhul, kui nad kasutavad oma kaalutlusõigust, et määrata põhjendatud riigisisestel asjaoludel kindlaks teistsugune koefitsient.	Jah	MTMm nr. 66 Lisa 2		
251) Artikkel 31 lg 4 Muude energiakandjate säästude puhul kilovatt-tundides (kWh) kohaldavad liikmesriigid koefitsienti, et täpselt arvutada saavutatud primaarenergia sääst	Jah	MTMm nr 66 lg 8 ja 9		
252) Artikkel 31 lg 5 Kui liikmesriigid kehtestavad käesoleva direktiivi kohaselt esitatud vaikeväärtuse koefitsiendi ise, kehtestavad nad selle koefitsiendi läbipaistva metoodika abil, võttes aluseks primaarenergia tarbimist mõjutavad riigisisest, piirkondlikud või kohalikud asjaolud. Asjaolud peavad olema põhjendatud ja kontrollitavad ning põhinema objektiivsetel ja mittediskrimineerivatel kriteeriumidel.	Valikuline			Eesti ei ole esitanud siseriiklikku koefitsienti
253) Artikkel 31 lg 6 Oma koefitsiendi kehtestamisel võtavad liikmesriigid arvesse energiaallikate jaotusi, mis sisalduvad nende riiklike energia- ja kliimakavade ajakohastatud versioonis, mis esitatakse vastavalt määruse (EL) 2018/1999 artikli 14 lõikele 2, ning nende järgmises lõimitud riiklikus energia- ja kliimakavas, mis esitatakse vastavalt kõnealuse määruse artiklile 3 ja artiklitele 7–12. Vaikeväärtusest kõrvale kaldudes teatavad liikmesriigid komisjonile nendes ajakohastatud versioonides ja	Valikuline			Eesti ei ole rakendanud siseriikliku koefitsienti

järgnevates kavades koefitsiendi, mida nad kasutavad, koos arvutusmeetodi ja alusandmetega.				
254) Artikkel 31 lg 7 Hiljemalt 25. detsembriks 2026 ja seejärel iga nelja aasta tagant vaatab komisjon vaadeldud andmete alusel vaikeväärtused läbi. Läbivaatamisel võetakse arvesse selle mõju liidu õigusaktidele, näiteks direktiivile 2009/125/EÜ ja määrusele (EL) 2017/1369.	Ei			Komisjoni kohaldamisala
255) Artikkel 32 Liikmesriigid kehtestavad karistusnormid, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastu võetud liikmesriigi sätete rikkumise korral, ning võtavad vajalikud meetmed, et tagada kõnealuste normide rakendamine. Kehtestatud karistused peavad olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teavitavad komisjoni hiljemalt 11. oktoobriks 2025 nimetatud normidest ja meetmetest ning teavitavad teda viivitamata kõigist hilisematest nimetatud norme ja meetmeid mõjutavatest muudatustest.	Jah	HMS ehk ettekirjutus . sunniraha, läbi järlevalve. .		Kehtivad sätted, ei muudeta
Artikkel 33 Delegeeritud õigusaktid	Ei			Komisjoni kohaldamisala puudutav artikkel
256) Artikkel 33 lg 1 Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 34 vastu delegeeritud õigusakte määruses (EL) 2015/2402 sätestatud tõhususe ühtlustatud kontrollväärtuste läbivaatamise kohta.	Ei			Komisjoni kohaldamisala
257) Artikkel 33 lg 2 Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 34 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta käesolevat direktiivi, kohandades artiklis 31 ning II, III, V, VIII–XII ja XIV lisas osutatud väärtusi, arvutusmeetodeid, primaarenergia koefitsiendi vaikeväärtusi ja nõudeid tehnika arenguga.	Ei			Komisjoni kohaldamisala
258) Artikkel 33 lg 3 Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 34 käesoleva direktiivi täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse pärast asjaomaste sidusrühmadega konsulteerimist ühine liidu kava tema territooriumil asuvate andmekeskuste säästlikkuse	Ei			Komisjoni kohaldamisala

hindamiseks. Komisjon võtab esimese sellise delegeeritud õigusakti vastu hiljemalt 31. detsembril 2023. Ühises liidu kavas määratakse kindlaks andmekeskuse kestlikkuse näitajad ning sätestatakse olulised tulemusnäitajad ja nende mõõtmise metoodika.				
Artikkel 34 Delegeeritud volituste rakendamine	Ei			Komisjoni kohaldamisala puudutav artikkel
259) Artikkel 34 lg 1 Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel	Ei			Komisjoni kohaldamisala
260) Artikkel 34 lg 2 Artiklis 33 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 10. oktoobrist 2023. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist	Ei			Komisjoni kohaldamisala
261) Artikkel 34 lg 3 Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 33 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust	Ei			Komisjoni kohaldamisala
262) Artikkel 34 lg 4 Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonide vahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.	Ei			Komisjoni kohaldamisala
263) Artikkel 34 lg 5 Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule	Ei			Komisjoni kohaldamisala
264) Artikkel 34 lg 6 Artikli 33 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes	Ei			Komisjoni kohaldamisala

juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra				
---	--	--	--	--